

tribuna

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

UREJUJE UREDNIKI ODBOR: STANE ČEROVIN, DRAGO ČOP, MARJAN KOPECKY, DRAGANA KRAIGHER, NIKO LEHRMAN BOŽO LEVEC, NIKO TIČAR, JOŽE ZNIDARSIČ IN ALOJZ ŽUZER. ODGOVORNI IN GLAVNI UREDNIK STANE ČEROVIN, UREDNIŠTVO IN UPRAVA LJUBLJANA, POLJANSKA 6, TELEFON 30-123. TEKOCI RACUN 600-70/3-567. ROKOPISOV NE VRACAMO. LETNA NAROČNINA 200 DIN. TISKA ČASOPISNO PODJETJE -DELO-.

LETO X. ŠTEV. 4.
LJUBLJANA
15. MARCA 1960

IV. plenum Centralnega odbora ZŠJ

Tokrat visoke in višje šole

Na 70 visokih in višjih šolah študira 17.000 študentov • Potreben je splošen zakon o višjih šolah • Premajhna aktivnost v družbenem samoupravljanju • Zveza študentov se ni znašla • Na zvezni akciji bo sodelovalo 47 študentskih brigad

V Beogradu je bil 18. februarja pod predsedstvom Franja Severa, predsednika CO SSJ, VI. Plenum CO ZŠJ. Plenumu so prisostvovali predstavniki Zveze študentov visokih in višjih šol in organizacijski sekretarji ZK.

Glavna tema Plenuma so bila vprašanja in problemi višjih in visokih šol in delo ZŠJ na teh šolah. Poleg tega je Plenum razpravljala o delu CO v prihodnjem semestru, proračunu za leto 1960, mladinskih delovnih akcijah in izbral delegate za V. Kongres SZDLJ.

Referat o višjih šolah in njihovi problematiki je podal Milivoj Zugič, član predsedstva CO ZŠJ.

Močan razvoj gospodarstva z moderno organizacijo in delitvijo dela je povečal potrebe skupnosti po visoko kvalificiranih kadrih in strokovnjakih. Na naših univerzah, visokih in višjih šolah diplomira letno le 9.000 študentov, kar je 4-krat manj od predvidene plana za prihodnjih 20 let. To stanje zahteva pospešeno razvijanje visokošolskega študija in drugih oblik izobraževanja kadrov, kar najbolj racionalno in učinkovito.

rablja prostore mestnega prometnega podjetja za učilnice s preko 600 mest. Prav tako pa kar najracionalneje izkorišča laboratorije in ostale pripomočke. Tako izkoriščanje prostorov je le eden izmed načinov za trenutno rešitev, v bodoče pa bo treba pritegniti k investiranju v gradnje novih višjih in visokih šol tudi industrijo, ki potrebuje strokovnjake za svoj nadaljnji razvoj.

MANJKAJO SPOSOBNI PEDAGOŠKI KADRI

Na vseh visokih in višjih šolah opažamo veliko pomanjkanje predavateljskega kadra. Posebno težko je najti predavatelje za nekatere nove stroke in predmete. Od skupnega števila predavateljev in asistentov na višjih in visokih šolah je 95 odstotkov predavateljev in le 5 odstotkov sodelavcev. Sedanje število pedagoškega osebja zadovoljuje le 80 odstotkov potreb, zato je ena od osnovnih nalog nadaljnje razvijanja visokih in višjih šol usmerjena na pripravo dovolj velikega števila pedagoškega kadra.

STUDIJSKI PROGRAMI SO VEČKRAT PREOBSEŽNI

Dosedanje delo nekaterih višjih in visokih šol je pokazalo, da se študij odvijata stihajsko, marsikdaj tako obsežno, da se približuje izobraževanju na fakultetah. Višje komercialne šole n. pr. izobražujejo slušatelje po vzoru ekonomskih fakultet, medtem ko bi morali biti usmerjeni njihovi napori v izobražbo strokovnjakov za računovodstvo, bančništvo, zunanjo trgovino in drugo. Poleg tega se pojavlja težnja za dodajanje predmetov za splošno izobrazbo, kar obremenjuje študente, obenem pa ti predmeti niso nujni za delo bodočega strokovnjaka.

Priporočilo ZIS za skrajšanje študija so na višjih in visokih šolah rešili s poostrojitvijo študijskega režima. Če uošteevamo, da se zahtevajo za prehod z enega letnika v drugi vsi uspešno opravljeni izpiti, lahko spoznamo, kako težko je končati šolanje v rednem roku. V zadnjih dveh letih se zato študij podaljšuje, tako da znaša na dveletnih višjih in visokih šolah 50 odstotkov dalj od predvidenega časa.

Dosedanje delo visokih in višjih šol ni bilo povezano. Po vzoru Skupnosti jugoslovanskih univerz, ki je odigrala veliko vlogo pri dosedanjem razvoju univerze, bo potrebno organizirati tudi skupnost višjih šol, ki bi imela v nadaljnji reformi višjega in visokega šolstva pomembno vlogo.

POISKATI SVOJE MESTO ZVEZA ŠTUDENTOV MORA NA VIŠJH ŠOLAH

Problema visokih in višjih šol ne moremo obravnavati, ne da bi obenem govorili tudi o mestu in vlogi Zveze študentov na teh šolah. Delo ZŠJ je na teh šolah izredno oteženo na eni strani zaradi različnih programov in problemov šol, po drugi pa zaradi premajhnih izkušenj pri aktivizaciji študentov. Na nekaterih šolah so sicer dosegli lepe uspehe v družbeno političnem delu šole, reševanju šolske in študijske problematike, vendar je veliko večje število onih organizacij, ki nimajo skoraj nobenega družbeno političnega vpliva na študente.

V glavnem se delo organizacij ZŠJ omeji na organizira-

nje predavanj ali akcij, ki pa imajo malenkosten odziv. Položaj višjih in visokih šol izven univerzitetnih centrov je v tem pogledu še težji, saj so prepuščene v večini primerov same sebi.

Organizacija ZS visokih in višjih šol bi morala storiti mnogo več v družbenem upravljanju šol, da bi družbeno upravljanje postalo tisti aktivni faktor pri odpravljanju napak in pripravljanju potrebnih pogojev za nemoteno in strokovno usposabljanje študentov.

Doslej so bile organizacije

ZŠJ visokih in višjih šol organizacijsko povezane z Univerzitetnimi odbori, vendar so zaradi premajhnega zanimanja Univerzitetnih odborov za njihovo delo ostale prepuščene same sebi. Pomanjkljivosti v dosedanjem delu organizacij ZŠJ na višjih šolah, potreba po globljem delu nalagajo organizaciji ZŠJ, da posveti večjo pozornost organizaciji na teh šolah.

Pri Univerzitetnih odborih bo zato potrebno organizirati posebne komisije, ki bi se bavile s problemi dela ZŠ na višjih in visokih šolah.

Ob vstopu v letni semester si je Univerzitetni odbor Zveze študentov zastavil pomembne naloge, ki bodo predstavljale jedro in glavno težino dela Univerzitetnega odbora in združenj po fakultetah. Da bi se podrobneje seznanili s temi nalogami in tudi z drugimi problemi v delu Zveze študentov, smo postavili nekaj vprašanj predsedniku Univerzitetnega odbora Janezu Ruglju, ki nam je nanje dokaj izčrpno odgovoril.

PRETEKLI SEMESTER POMENI ZA DELO UNIVERZITETNEGA ODBORA IN ZDRUŽENJ PO FAKULTETAH DOLOČENA PRIZADEVANJA IN HOTE-NJA, DA BI BILO TO DELO KAR NAJBOLJ UČINKOVITO. KAKO OCENJUJEŠ DOSEDANJE DELO ZVEZE ŠTUDENTOV PREDVSEM Z OZIROM NA STUDIJSKO PROBLEMATIKO?

Sveti letnikov so bili na nekaterih fakultetah formirani že lani, letos pa so res začeli na skoraj vseh fakultetah. Pokazali so se kot odlične institucije za medsebojno sodelovanje profesorjev in študentov, zato moramo njihovo delo še naprej skrbno razvijati in poglobljati. Sveti letnikov naj bi se orientirali tudi na razgovore s tistimi študenti, ki zaradi različnih vzrokov študijsko znostajajo, kar bi gotovo pripomoglo k vzgoji čista odgovornosti študentov do študija. Mentorstvo je zelo dobra institucija za spoznavanje profesorjev in študentov, posebno pa za vodenje študenta skozi ves njegov študij. Pri nas bi mentorstvo zaradi pomanjkanja profesorjev na vseh fakultetah težko uvedli. Kjerkoli pa analiza pokaže, da bi bilo mentorstvo potrebno in da je za to dovolj profesorjev, ga je treba vsekakor uvesti. Mislim pa, da na večini fakultet lahko mentorstvo v določenem smislu prevzamejo sveti letnikov. Tu seveda lahko nastane v delu trenuten zastoj, ker pri prehodu v višji letnik pridejo v svet letnika novi profesorji. Toda če ima svet letnika od začetka študija pa do absolutorija dobro dokumentacijo svojega dela (predstavniki študentov v svetih letnikov tako dobro poznajo svoje kolege), potem tudi ta pomanjkljivost ne bi delala težav.

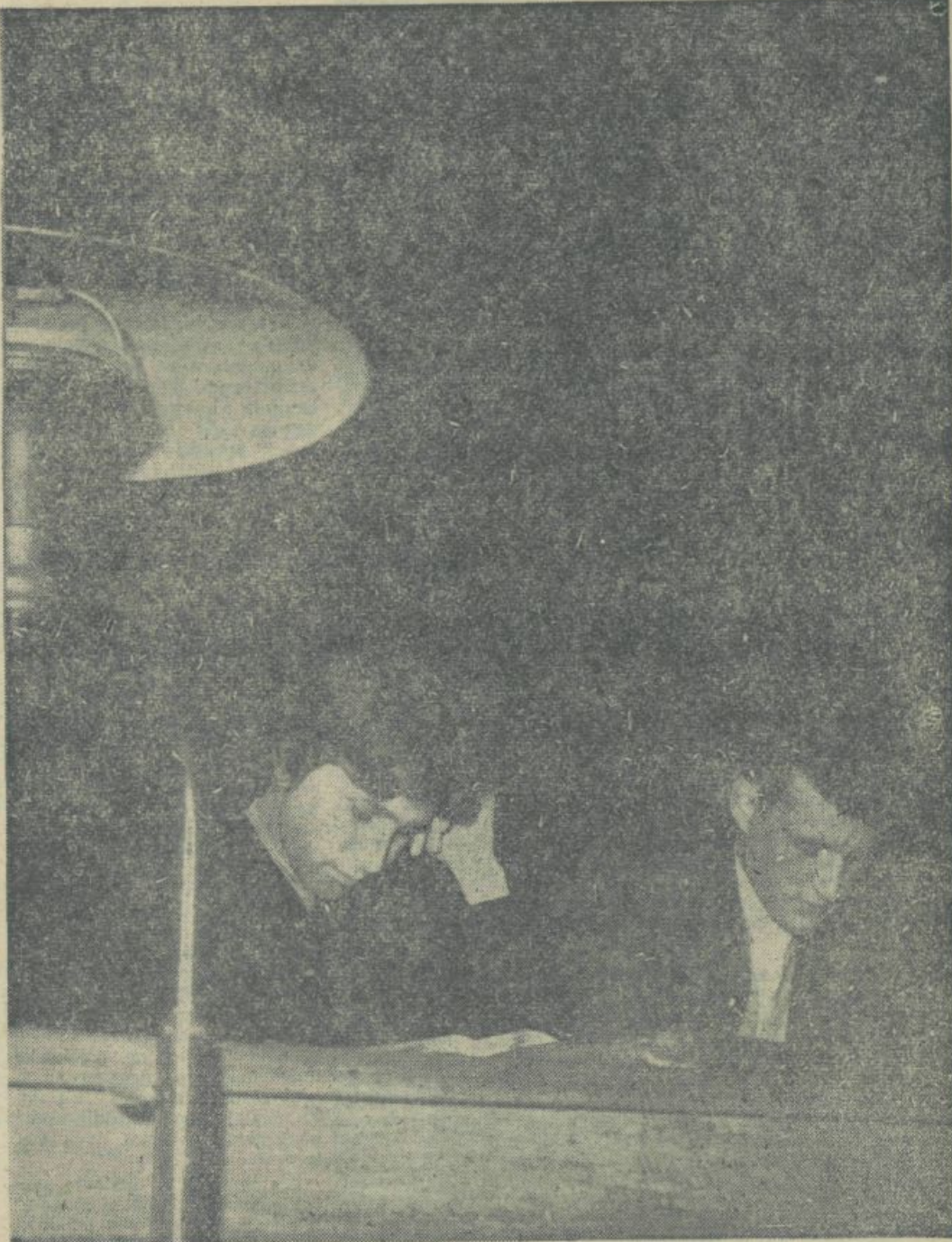
Študijske grupe so problem zase, Ponekod se v teh grupah

ponavlja snov s predavanj. Zdi se, da to ni dobro, ker lahko postane za študenta dolgočasno. Študentje naj bi najprej preštudirali določeno gradivo

in potem težja poglavja prediskutirali v okviru študijske grupe. Podpreti moramo predvsem tiste študijske grupe oziroma krožke, ki nastajajo spontano. Vode te grup bi morali biti v stikih s profesorji. Doseči moramo to, da ima vsak študent možnost, da razčisti tisto, česar na predavanju ali pri študiju ni razumel, pa naj bo to v študijski grupi, pri asistentu ali pri profesorju.

Ko že govorimo o študijski problematiki in medsebojnih odnosih med profesorji in študenti, bi poudarili znano dejstvo, da se študentje in profesorji med seboj premalo poznajo. Ni

V februarjskih dneh se je študij marsikdaj zavlekel pozno v noč

Razgovor s predsednikom UO ZŠJ Janezom Rugljem

Reorganizacija Zveze študentov na fakultetah

tako redko, da profesor spozna študenta šele na izpitu, a včasih se na žalost dogaja tudi to, da študent prvič vidi profesorja na izpitu. Naši profesorji so res preobremenjeni, toda mislim, da bi lahko v tednu dobili uro ali dve, da bi študentje lahko prišli k njim in se o vseh težavah svobodno pogovorili in seznanili.

V perspektivi moramo stremeti za tem, da bo profesor res poznal vsakega študenta, ter spremljal njegovo delo na predavanjih, pri študiju, na vajah in seminarjih, tako da bi bil potem izpit več ali manj formalna stvar. Ponekod to že imamo. Drugod pa smo zaradi objektivnih in subjektivnih vzrokov še daleč od tega.

Še posebej moramo stremeti za tem, da bo profesor res poznal vsakega študenta, ter spremljal njegovo delo na predavanjih, pri študiju, na vajah in seminarjih, tako da bi bil potem izpit več ali manj formalna stvar. Ponekod to že imamo. Drugod pa smo zaradi objektivnih in subjektivnih vzrokov še daleč od tega.

V DELU UNIVERZITETNEGA ODBORA PA TUDI V DELU ZDRUŽENJ PO FAKULTETAH LAHKO OPAZIMO DOLOČENE POMANJKLJIVOSTI, TEŽAVE IN PROBLEME. KATERI SO NAJVEČJI V DELU ZVEZE ŠTUDENTOV?

Eden od resnih problemov v delu ZŠJ na naši univerzi je sedanja organizacijska struktura. Univerzitetni odbor je povezan z okoli 30 združenji, kar je samo po sebi pove, da je težko delati s takšnim številom organov. Zato bomo skušali v tem letu opraviti reorganizacijo. V tem smislu, da bi dosedanja združenja, če obstajala in se po potrebi formirala še nova, toda na fakultetah bi se formirali fakultetni odbori ZŠJ, ki bi bili po eni strani povezani z združenji, po drugi strani pa z Univerzitetnim odborom. Tudi za združenja višjih šol bi morala kazalo formirati skupen odbor, ki bi koordiniral in vodil njihovo delo. Drug problem v naši organizaciji je ta, da so združenja od sedaj premalo zaostrela vprašanja odnosa študentov do študija. Mnenja sem, da naši kolegi premalo študirajo, predvsem pa je to

očito tam, koder ni več pogojev za vpis v naslednji semester. Naša družba je zainteresirana, da dobi čimprej, čimveč in čim boljših strokovnjakov. Zato bi morala naša združenja predvsem v okviru letnika in v svetu letnika sistematsko vzgajati vse tiste posameznike, ki nimajo pravega, socialističnega odnosa do dela, to je do študija. Nujno bi bilo treba izkoreniniti mnenje, da je študij privatna zadeva posameznika, kajti celo v primeru, če bi študent sam plačeval vso šolnino, bi težko dovolili, da je študij privatna stvar. Sedaj pa daje družba za vsakega študenta velika finančna sredstva in ima zaradi tega pravico zanimali se, kako študent dela.

ZVEZA ŠTUDENTOV SI JE OB VSTOPU V LETNI SEMESTER ZASTAVILA PROGRAM DELA, KI POMENI PREDVSEM VELIKO VEČJO AKTIVIZACIJO ZDRUŽENJ PO FAKULTETAH IN DO NEKE MERE TUDI VELIKO VEČJO SKRB ZA VSE VIŠJE ŠOLE, KATERE SO NAJPOMEMNEJŠE NALOGE, KI STOJE V TEM SEMESTRU PRED ZVEZO ŠTUDENTOV?

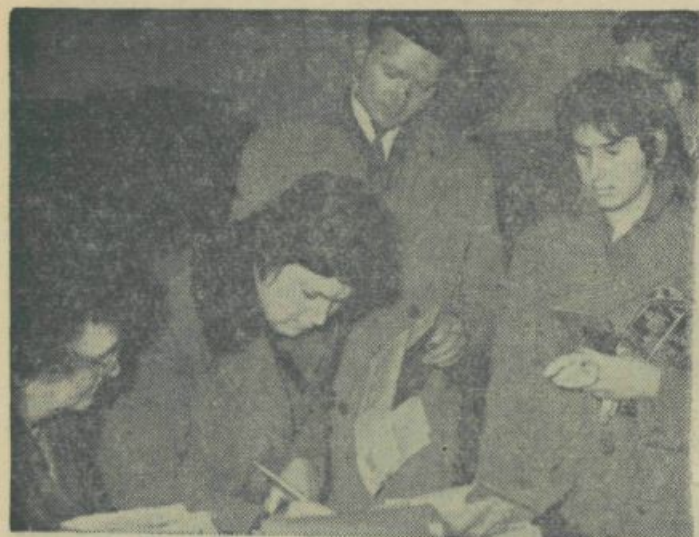
V tem šolskem letu stoje pred ZŠJ naše univerze poleg vsakdanjih in nekaterih že nakazanih nalog še naslednje:

● V marcu moramo formirati štiri študentske delovne brigade, opraviti vse organizacijsko-tehnične priprave in brigade 1. julija poslati na traso.

● Združenja morajo urediti evidenco članstva ZŠJ. Dosedanja evidenca je bila pomanjkljiva, zato je Univerzitetni odbor sklenil, da se uvede nova, enofna evidenca. Na združenja so že poslani novi evidenčni kartoni, na katerih bomo evidentirali študijske rezultate in družbeno-politično udejstvovanje vsakega študenta.

● Izvršiti moramo reorganizacijo ZŠJ v smislu decentralizacije.

● Kot sem že omenil, bi morala biti naša organizacija v svojem bodočem delu imeti vedno pred očmi prvo in osnovno nalogo, to je, da pripomore k čim boljšemu in poglobljenejšemu študiju in da z raznimi vzgojnimi ukrepi pripravi študente na delo. Imamo namreč študente, ki imajo manj zaostalih izpitov in čim manj slabih študentov.

Na dekanat so prišle težko pričakovane štipendije

Reorganizacija študija na agronomskem oddelku FAGV

Agronomija bo dajala kadre

Na agronomski oddelku FAGV je bilo v zadnjih desetih letih vpisano v prvi semester od 140 do 40 študentov. Letno diplomira na oddelku povprečno okoli 30 agronomov. To število je premajhno. Po postavljenem načrtu bi se moralo po dveh, treh letih vpisati 250 študentov vsako leto. Dosedanja kapaciteta oddelka je okoli 60. Iz tega sledi, da je oddelk vsa leta prejemal več študentov, kakor je bilo delovnih mest v laboratorijih. Za povečanje vpisa so potrebne nove kapacitete delovnih mest, ki morajo biti na razpolago kar se da naglo, da bo mogoče v bodoče uresničiti plan vpisa.

Za ustvarjanje načrta je potrebna popolna sprememba študijskega načrta. Tudi novi študijski načrt je izdelan in predložen v nadaljnjo diskusijo pristojnim ljudskim odborom. Novi študijski načrt predvideva tri stopnje ali tri cikle študija, ki vsaka zase daje zaključeno izobrazbo.

Vsaka stopnja traja dve leti, prva in druga stopnja skupaj nudi približno enako visokošolsko izobrazbo, kakor dosedanj študijski načrt.

Prva stopnja naj daje praktičnega agronoma za delo na socialističnih kmetijskih in združinskih obratih, za vodstvo kmetijskih obratov, nekakšnega obratnega agronoma ali višjega tehnika. Večina študentov naj bi končala študij po dveh letih in šla v prakso, ki jih nujno potrebuje. Študij je že v prvi stopnji strokovno usmerjen v tri panoge, in sicer: poljedelsko, živinorejsko in sadjarsko - vinogradniško - vrtnarsko. Diplomanti bodo torej specializirani in sposobni voditi specialne kmetijske obrate, seveda pod pogojem, da bodo v času svojega študija lahko temeljito seznanjeni s praktičnimi prijemi na takšnem obratu. To bo pa mogoče le tedaj, ako bo fakulteta na voljo obrat, kjer bodo študenti lahko spremljali praktično stran pouka in tudi sami sodelovali pri proizvodnem procesu. V prvi stopnji bo poudarek na praktični izobrazbi, zato bo študij inventiran in bodo študenti poslušali strokovne predmete že takoj v začetku vzporedno s tistimi osnovnimi predmeti, ki dajejo najosnovnejšo podlago za pravilno razumevanje in spremljanje strokovnih predmetov.

Nekateri opozarjajo na težave, ki bodo nastale iz razloga, ker bodo imeli novovpisani študenti zelo različno prejšnjo izobrazbo. Bodo namreč študenti, ki prihajajo iz srednjih kmetijskih šol in pa takšni, ki so končali gimnazij. Prvi bodo poznali že precej temeljito kmetijsko prakso in teorijo in bodo pričakovali od fakultete poglobitev in razširitev svojega splošnega in strokovnega znanja. Absolventi gimnazij, ki jih bo v bodoče čedalje manj, bodo imeli več splošnega teoretičnega znanja, pa manj praktičnega in strokovnega. Zanje bo stroka nekaj povsem novega. Bili so predlogi, da bi morali od absolventov gimnazijcev zahtevati pred vpisom vsaj nekaj mesečno, če že ne enoletno prakso na kmetijskem obratu ali pa, da bi zanje morali predvideti štiriletni visokošolski študij, medtem ko bi se le absolventi srednjih šol lahko vpisali v dveletno prvo stopnjo študija in končali kot agronomi po dveh letih. Predvidevalo je stališče, da se ne smejo delati razlike med temi absolventi, marveč da morajo študij v prvi stopnji organizirati tako, da bo tudi absolvent gimnazije lahko po dveh letih usposobljen za obratnega agronoma.

Prva stopnja, ki ima značaj visokošolskega študija, daje torej agronoma, kakršnih potrebujemo največ. Večina diplomantov gre zato po dveh letih študija v službo. Le razmeroma nizek odstotek se vpíše v drugo stopnjo študija. Za vpis v drugo stopnjo morajo kandidati polagati diferencialni izpit. Pri odbiru študentov bo važen kriterij tudi doseženi uspeh v prvi stopnji in njihovo dotedanje delo in prakso.

Druga stopnja daje poudarek na osnovnih predmetih in na znanstveno teoretičnih osnovah pri strokovnih predmetih, ker ne bi vzgajala samo agronoma tehnologa, marveč tudi organizatorja s široko podlago in poznavanjem vseh panog kmetijske proizvodnje. Kolikor je za organizacijo potrebno, se poleg teh treh specialnih panog prve stopnje predvideva še četrti, in sicer ekonomska. Študenti ekonomske skupine poslušajo tudi nekatera predavanja v prvi stopnji, namreč tista, ki jih doslej niso poslušali, toda v skrajnem obsegu dveh semestrov.

Diplomanti, ki opravijo vse izpite druge stopnje in ki izdelajo tudi seminarsko nalogo, bodo sposobni voditi in organizirati velike kmetijske obrate, delati okrajne proizvodne načrte in podobno, skratka vse to, kar dela agronom diplomant po sedanjem študijskem načrtu. Z drugo stopnjo je praktično visokošolski študij agronoma končan.

Tretja stopnja študija je zamišljena kot podiplomski študij, ki traja prav tako dve leti in je namenjen je redkim agronomom, ki so izredno sposobni za najvišjo kvalifikacijo. Namen ji je vzgojiti najvišje kvalificirane strokovnjake, ki naj poučujejo na kmetijskih srednjih, višjih in visokih šolah, ki naj znanstveno delujejo na kmetijskih inštitutih ali ki naj organizirajo kmetijsko proizvodnjo na najvišji ravni. Razume se, da bodo kandidati pred sprejemom morali dokazati s stroгим diferencialnim izpitom svoje znanje in sposobnost ne samo v stroki, marveč tudi iz splošnega znanja, zlasti znanje matematike in jezika. Študij na tretji stopnji je zelo specializiran, saj predvideva predlog študijskega načrta dvanajst različnih strokovnih skupin za specializacijo. Vsi študenti poslušajo predavanja iz matematike in statističnih metod znanstvenega dela obe leti, poleg tega pa strokovna predavanja v izbrani specialni skupini, zadnje leto pa morajo izdelati samostojno znanstveno raziskovalno delo po vseh sodobnih znanstvenih metodah. Večji del študijskega časa je torej posvečen samostojnemu znanstvenemu študiju in delu pod vodstvom profesorov.

To so bistvene poteze novega študijskega načrta agronomskega oddelka FAGV, s katerim soglašata tudi Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov. Načrt je še v diskusiji. Če bo dokončno sprejet in odobren, naj bi že z novim šolskim letom stopil v veljavo.

Matematika in statističnih metod znanstvenega dela obe leti, poleg tega pa strokovna predavanja v izbrani specialni skupini, zadnje leto pa morajo izdelati samostojno znanstveno raziskovalno delo po vseh sodobnih znanstvenih metodah. Večji del študijskega časa je torej posvečen samostojnemu znanstvenemu študiju in delu pod vodstvom profesorov.

To so bistvene poteze novega študijskega načrta agronomskega oddelka FAGV, s katerim soglašata tudi Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov. Načrt je še v diskusiji. Če bo dokončno sprejet in odobren, naj bi že z novim šolskim letom stopil v veljavo.

Matematika in statističnih metod znanstvenega dela obe leti, poleg tega pa strokovna predavanja v izbrani specialni skupini, zadnje leto pa morajo izdelati samostojno znanstveno raziskovalno delo po vseh sodobnih znanstvenih metodah. Večji del študijskega časa je torej posvečen samostojnemu znanstvenemu študiju in delu pod vodstvom profesorov.

Matematika in statističnih metod znanstvenega dela obe leti, poleg tega pa strokovna predavanja v izbrani specialni skupini, zadnje leto pa morajo izdelati samostojno znanstveno raziskovalno delo po vseh sodobnih znanstvenih metodah. Večji del študijskega časa je torej posvečen samostojnemu znanstvenemu študiju in delu pod vodstvom profesorov.

Matematika in statističnih metod znanstvenega dela obe leti, poleg tega pa strokovna predavanja v izbrani specialni skupini, zadnje leto pa morajo izdelati samostojno znanstveno raziskovalno delo po vseh sodobnih znanstvenih metodah. Večji del študijskega časa je torej posvečen samostojnemu znanstvenemu študiju in delu pod vodstvom profesorov.

Prof. Stane Krašovec, dekan ekonomske fakultete

O dvostopenjskem študiju na ekonomski fakulteti

be, kvirajo študijsko vzdušje pri teh predmetih ter nižajo njihovo raven.

Tako je naša fakulteta gotovo prva, kjer je zares potrebno in koristno učne načrte tako preurediti, da bi se strokovni predmeti predavali prvenstveno v I. in II. letniku in bi bila po dovršitvi II. letnika mogoča podelitev komercialne diplome. Take preureditve na naši fakulteti ni težko izvesti, ker je že obstoječi statut iz leta 1958 v visoki meri »inverzen«.

Novi študijski načrt predvideva, da se bo komercialni in ekonomski študij v bodoče po enoletnem skupnem štartu diferenciral na dve veliki vrsti poklicev:

Prva vrsta so praktični operativni poklici različnega tipa, toda na višji strokovnosti in večjem poznavanju teorije, kot jo daje srednja ekonomska šola. Pri tem načrt za sedaj odpira študij za komercialno in za računovodsko - finančno skupino, ne izključuje pa še pravno - gospodarske, statistične in davčne in kake druge. Ta študij bo trajal dve leti in se zaključil s komercialno diplomom, podobno kakor na mariborski višji komercialni šoli, z majhnimi razlikami zaradi fakultativnega značaja zavoda v celoti. Diplomanti lahko po nekaj letih prakse postanejo zares dobri višji komercialni strokovnjaki, ki jih bodo naše gospodarske organizacije zelo potrebovale ter jih bodo tudi dobro plačale. Tak strokovnjak bo lahko po

nekaj letih prakse nadaljeval študij na višji etapi, če bo sploh smatral za potrebnega in izpolnil pogoje sprejemnega izpita.

Druga vrsta so predvsem posli ekonomista analitični planerja, ki uporabljajo vse teoretično znanje za samostojno reševanje problematike in za sodelovanje pri oblikovanju ekonomske politike v republikah ali v okraju. Za to je potreben teoretični študij druge etape, ki ga je za prepozno začeti študij v tretjem letu. (Študij druge etape bo obsegal ekonomske politike, zgodovino politične ekonomije, ekonomske analize in planiranja ter višjo statistiko za vse študente, a poleg tega vrsto specifičnih izbirnih predmetov za posebne smeri, kot bi zdaj bila smer ekonomskih analiz, agrarne ekonomike, finančno - bančna, zunanje - trgovska, upravljanje gospodarskih organizacij in analiza poslovanja.)

Študij bo v prvem letniku popolnoma enoten in bo obsegal uvodne in splošne predmete kot že danes, le da nekatere bolj praktično. Skupnost prvega letnika za vse študente ima veliko prednost, da študent spozna sebe in predmete in ima dovolj časa, da se v drugem letniku že odloči, kam bo šel. V drugem letniku bi bilo pet še vedno skupnih predmetov (ekonomika, FLRI, praktično finančno in davčno poslovanje, ekonomska cen in gospodarsko pravo). Ostali predmeti bi se pa razdelili v nekaj oddelkov, od katerih bi

bil eden komercialni, drugi knjigovodsko - finančni, izpiti iz teh skupin dajejo pravico do komercialne diplome.

Kdor bi (bodisi iz nižje etape na fakulteti, bodisi iz mariborske višje komercialne šole) želel v višjo etapo, bo lahko opravičen komercialnega izpita iz predmetov teh grup, zato bo pa moral opraviti sprejemni izpit za II. letnik iz širših programov politične ekonomije in teoretične statistike. Za tako izbrano naj bi se študent odločil ob začetku II. letnika, vendar ima možnost preorientacije vse do konca II. letnika, seveda v tem večjo lastno škodo in zamudo, kolikor pozneje se odloči.

Sprejemni izpit v višjo etapo bo seveda strog, ker bo tudi sam študij na višji etapi odsej strožji in zahtevnejši (kakrni tisti, ki za teoretične predmete nimajo ne razpoložljivega ne talenta, imajo pač možnost oditi po dveh letih s komercialno diplomom v prakso, česar doslej niso mogli). Vsi tisti, ki jim ni do študija teoretičnih predmetov druge stopnje, a so že prišli v višjo letniko, pa imajo za seboj vse izpite, ki dajejo pravico do komercialne diplome, jo bodo lahko dobili takoj, ali pa po tem, ko opravijo še manjšajoče izpite. Uprava misli, da je verjetno nekaj sto študentov ali absolventov, ki so bolj praktično operativnega črta in bi jim bila taka komercialna diploma dobrodošla ter bi jih osvobodila nepotrebnih naporov.

Predstojnik gozdarskega oddelka FAGV doc. Ing. Franje Sgerm

Na gozdarstvu le podiplomski študij

Smatramo, da je inverzija študija v smislu čim hitrejšega seznanjanja študentov s samo stroko potrebna in dobra. V ta namen smo v prve letnike že sedaj uvrstili po možnosti čim več strokovnih kadrov. Potrebno pa bo uvesti v prvi letnik poseben predmet »Uvod v gozdarstvo«, pretežno v obliki ekskurzij, delno pa v obliki predavanj.

Za sedanje stanje smatramo, da je treba na gozdarskem oddelku uvesti le dvostopenjski študij, to je redni študij in podiplomski študij. V ta namen pa je potrebno dobiti še več strokovnega kadra, boljše stroje, večja finančna sredstva in terenske učne objekte, neoviran razvoj in potek študija.

Delitev usposabljanja gozdarstvih strokovnjakov v »proizvodni tip« in »izobraževalni tip« z zaključno krajšo dveletno fakultetno izobrazbo s poudarkom na praktični pouku in v »projektivni tip« strokovnjakov z normalno štiriletno strokovno izobrazbo, je nemogoče zaradi medseboj prepletenih bioloških procesov živ

študij osnovnih in splošnih predmetov. Opravljeni izpiti iz vseh teh predmetov omogočajo šele vpis na gozdarsko fakulteto.

Gozdarska operativna rabi za izvajanje strokovnih del na terenu v določenih panogah srednješolske - gozdarske tehnike. Za specialne naloge pa se predlaga, da se za te najboljše tehnike uvede tudi neke vrste izpopolnjevanje v obliki podiplomskega študija.

Podiplomski študij naj bi potekal v obliki tečajev in kurzov od 10 do 30 dni, a največ 2 semestra.

Plenum Društva inženirjev in tehnikov je decembra 1959 na svojem posvetovanju v Postojni o problemih gozdarskega šolstva prišel do zaključka, da je potrebno za gozdarsko operativno usposobiti gozdne delavce, predelavce gozdarske tehnike in gozdarske inženirje splošnega tipa. Gozdarskega strokovnjaka z dveletno fakultetno izobrazbo operativna ne potrebuje, ker ta delovna mesta zasebno gozdarski tehniki

Gozdarski oddelki je napravili analizo za etapni fakultetni študij, ki je dala naslednjo sliko: Prva etapa bi obsegala usposabljanje proizvodnega tipa inženirjev in bi trajala najmanj 6, a največ 7 semestrov, dočim bi za projektivni tip bilo potrebno še najmanj 1 semester, a največ 2 semestra študija. Zaradi tako malih razlik med tema etapama je gozdarski oddelk v soglasju z DIT in ostalo gozdarsko operativno mnenja, da je bolje za sedaj usposabljati gozdarske inženirje splošnega tipa v štiriletni študijski dobi in ta študij temeljito podpreti z dovoljnim številom predavateljskega kadra, s primernimi prostori, laboratoriji, terenskimi učnimi objekti z zadostnim finančnimi sredstvi in primernim študentskim prehrano.

Sicer pa tudi domimo, če bi se tudi uvedel etapni študij v razmerju 3:1 letu, da bi absolventi s triletnim študijem hoteli ostati »okrnjene izobrazbe«, ko jim je za dosego končnega cilja potreben največ še enoletni študij.

NAGRAJEVANJE PO UČINKU

Verjetno že nekaj časa ni nobena naša družbena akcija posegala tako globoko v gospodarsko in družbeno življenje delavcev, delovnih kolektivov in celotne naše družbene skupnosti kot akcija za uvedbo kompleksnih sistemov nagrajevanja po delovnem in ekonomskem učinku, ki so jo začeli sindikati uresničevati v prvih mesecih preteklega leta. S to akcijo so sindikati pravzaprav postavili na dnevni red vprašanje realizacije enega izmed najpomembnejših socialističnih načel: »Vsak po svojih sposobnostih, vsakemu po njegovih zaslugah«.

Celotna akcija se je sprva zdelala dokaj enostavna. Sindikati so priporočili delovnim kolektivom, naj uvedejo njim najprimernejše oblike in načine nagrajevanja po učinku, delovnim kolektivom se je zdelo to priporočilo sprejemljivo in so se lotili dela.

V mnogih delovnih kolektivih so v začetku smatrali to delo za kampanjo, ki jo je mogoče kar čez noč uresničiti in mislili, da gre pri tem le za to, da se izpolni že obstoječi sistem nagrajevanja. Toda, ko so začeli proučevati dotedanje oblike nagrajevanja, predvsem pa osnove nagrajevanja po učinku, ki so jih že v prejšnjih letih uvažali in se s tem postopoma osvobodili vseh tistih administrativno birokratskih in uradničevskih meril dela, ki niso dovolj stimulativno spodbujale kolektive in posameznike k produktivnejšemu ter kvalitetnejšemu delu, so skoraj povsod kmalu domeli, da zaradi kvalitetnejših sprememb v naši družbeni stvarnosti ne morejo graditi novega sistema nagrajevanja na dotedanjih temeljih. Spoznali so, da je nagrajevanje postalo ne samo možno, temveč nujen ekonomski in družbeni nujen. Na področju osebnih dohodkov smo namreč zastali za napredkom, ki smo ga dosegli z novim sistemom delitve dohodka (sredstva kolektivov so se količinsko povečala, s čimer se je razširilo tudi njihovo ekonomsko obzorje, sistem pa vnesel v delitve načelo, da je delež kolektivov tem večji, čim večji dohodek ustvari - se pravi, novi sistem delitve dohodka je začel delovati na podjetja stimulativno, ne glede na slabosti, ki jih ta sistem trenutno še ima. Zastali smo tudi za političnim razvojem, ki so ga napravili v zadnjih letih organi samoupravljanja in marsikje tudi celotni kolektivi. Vse to in pa dosežena stopnja razvoja proizvodnih materialnih sil, kakor tudi obstoječi družbeni odnosi so omogočili in nenehno zahtevali, da se to vprašanje čimprej in čim odločneje postavi na dnevni red. Nagrajevanje po učinku je postalo eno izmed osrednjih vprašanj, ki je zelo pomembno za naš nadaljni materialni in politični razvoj.

Preživet sistem nagrajevanja je imel v začetku še močne zagovornike, čeprav je že gro-

zil (zaradi dinamike našega razvoja) poleg drugega tudi zavrelo tempo razvoja proizvodnih sil in socialističnih družbenih odnosov, zaradi česar je bilo mnogokje težko uspešno začeti in nato izpeljati to akcijo. Nasilni te tendence so namreč hotele ali nehote narobe tolmačiti zgoraj navedeno socialistično načelo nagrajevanja po delu. Zagovarjali so stališče, da je treba družbene dobrine razdeliti na enake dele med proizvajalci ali celo med prebivalci, s čimer bi dosegli neko absolutno socialistično pravičnost. Da je bilo takšno stališče zgrešeno, je povsem jasno. Socialistična pravičnost in enakost je namreč v tem, da vsakega proizvajalca nagradimo po enotnem merilu, po vrednosti njegovega dela. Posem razumljivo je, da je takšno merilo zaradi razlik med posamezniki (eden lahko naredi več kot drugi) izraz dejanske neenakosti. S teorijo o absolutni pravičnosti razdeljevanja družbenih dobrin je obračunal tudi že Karl Marx v Kritiki Gotskega programa.

Sprejem »teorije« o »socialni pravičnosti« bi seveda povsem zavril iskanje realnejših oblik nagrajevanja, to bi pomenilo precejšnje vlogo socialistične zavesti in privedlo do zametljive ekonomske osnove, na kateri morajo stoneti socialistični proizvodi in družbeni odnosi. Odstraniti te razlike oziroma jih ne priznavati in ne ustrezno nagraditi večjega dela, ki ga je dosegel posameznik ali kolektiv, večje in boljše spretnosti, strokovno znanje itd., bi pomenilo demobilizirati tiste sile, ki so za razvoj materialnih proizvodnih sil tako pomembne. Zaradi tega je zgrešeno tudi mnenje, da bi bilo možno v relativno normalnih pogojih družbenega razvoja za dalj časa mobilizirati vse družbene sile, ki bi samo zaradi nekaj daljnih komunističnih ciljev, bile pripravljene na poziv dati na razpolago vse svoje znanje, umske in delovne sposobnosti, ne da bi zato prejemale ustrezne materialne spodbude. Takšno pojmovanje bi prej ali slej prilo v konflikt s konkretno stvarnostjo, s konkretnimi gmojnimi razmerami, v katerih ljudje žive in ki navedenega vsak dan vplivajo na njihovo zavest in njihovo ravnanje. S tem pa seveda nikakor ne gre zanikati vloge zavesti in mobilizacijski pomen bližnjih ali daljnih smotrov in nalog, katere so ljudje v preteklosti že opravili, jih sedaj opravljajo in jih bodo tudi v bodoče opravljali.

Na odpor zagovornikov zastarelega sistema nagrajevanja so bili sindikati in ostale družbene politične sile, organi delavskega in družbenega upravljanja v podjetjih in tven njih, ki so v največjih primerih od vsega začetka odločno

podpirali ta prizadevanja, pripravljeni in takoj začeli voditi idejno-politično borbo z nasilni te napačnim pojmovanjem in storišči vse potrebno, da se naš gospodarski sistem in operativni mehanizem tako na področju odnosov družba-kolektiv kot na področju notranje problematike kolektivov samih, začne pospešeno izpopolnjevat. Pri tem ne smemo pozabiti omeniti tudi delavce, ki so - to lahko s ponosom poudarimo - hitro in pravilno razumeli, da v tej akciji ne gre le za proklamiranje splošnega načela nagrajevanja po delu, temveč za iskanje in uporabo takšnih konkretnih oblik nagrajevanja po delovnem učinku, na podlagi katerih bo vsak proizvajalec (seveda po odbitkih za družbene sklade, od katerih bo imel tudi sam korist, saj se uporabljajo za reševanje skupnih problemov) dobil za svoje delo ustrezno plačilo v obliki denarnih prejemkov. Razumljivo je, da so to odločno podprli. In ne samo to, razumeli so tudi, da je izboljšanje njihovega življenjskega standarda, širjenje in utrjevanje njihovih pravic kot neposrednih proizvajalcev (bodisi v delavskih svetih, bodisi v sistemu družbenega samoupravljanja) odvisno od materialnih osnov družbe, ki se odražajo ravno in predvsem v produktivnosti dela. Naši delavci niso nasledili teorij, da je vsa ta vprašanja mogoče rešiti izključno z nadaljnjo industrializacijo dežele.

Do tega prepričanja jih je privedlo dejstvo, da smo v preteklih letih vlagali velika sredstva v modernizacijo in tehnično zelo dobro opremljene proizvodne zmogljivosti, vendar produktivnost ni pričakovano naraščala. To pomena, da samo z neposrednimi investicijami ne moremo urediti problema produktivnosti dela, ki je pri nas - minogrede rečeno - za dva, tri in celo petkrat pod povprečjem razvitejših evropskih dežel, temveč v veliki z ustreznim nagrajevanjem, da se že obstoječe proizvodne zmogljivosti izkoristijo, saj le-te predstavljajo veliki viri povečanja narodnega dohodka, ki pa doslej niso bili dovolj izkoriščeni.

Vse to pomeni, da je postal tudi sistem »plač« in »placovanja« delavcev po svojih oblikah, predvsem pa po funkciji, ki naj jo imajo osebnih zaslug v hitro razvijajočem se gospodarstvu (funkcija osebnih zaslugov je v tem, da vskladijo porast osebnih zaslugov posameznikov z ekonomskim napredkom podjetij in gospodarstva, se pravi, njihova ekonomska funkcija je v tem, da zagotove, da delavci, ki v želji, da več zaslužijo, produktivneje delajo in rentabilneje proizvajajo ter tako zadostijo svojim

osebnim željam, istočasno pa zagotove napredek podjetja in celotnega gospodarstva) nezdružljiv z njihovim dejanskim političnim položajem, ki ga imajo v našem gospodarstvu. Nezdružljiv predvsem zato, ker ohranja posamezne mezdno-administrativne ostanke v proizvodnih odnosih in ne razvija v proizvajalcih neposrednega ekonomskega interesa za razvoj proizvodnih sil, za porast proizvodnosti, za čimbolj učinkovito in rentabilno proizvodnjo ter po tej poti tudi ne za povečanje njihovega življenjskega standarda.

Z drugimi besedami, za naše družbene razmere je zelo važno, kakšen ekonomski in družbeni interes budo različne oblike nagrajevanja pri delavcih. Toda mezdni sistem plač, ki so določene po kvalifikacijskih kategorijah delavcev in se obračunavajo po času, ki ga delavec prebije na delu, ima n. pr. to slabo stran, da usmerja pozornost delavcev na to, da se potegujejo za čimvečjo formalno kvalifikacijo ne glede na to, kaj dejansko znajo in kakšne spretnosti so jim potrebne pri delu, ki ga dejansko opravljajo; za čimvečjo tarifno postavko in eventualno še za podaljšanje delovnega časa, s čimer se njihovi zaslužki povečujejo. Ni jim mar, kaj delajo v rednem delovnem času, kako in koliko dela opravijo in s kakšnimi stroški izdelajo določene proizvode. V naši praksi smo zato imeli doslej mnogo nadurnega dela; na ta račun so trošile gospodarske organizacije mnogo sredstev. Tam, kjer so lani uvedli učinkovite načine nagrajevanja po učinku, so ugotovili, da isto in celo še več dela lahko opravijo v rednem delovnem času. Tudi to torej dokazuje, da je vprašanje produktivnosti dela težko reševati samo s politično akcijo subjektivnega faktorja. Sele popolna uvedba nagrajevanja po delovnem učinku lahko mobilizira maksimum obstoječih subjektivnih in zavestnih socialističnih sil za povečanje proizvodnje in s tem tudi narodnega dohodka in gmojnega položaja vsakega proizvajalca.

Ker so naši delovni ljudje akcijo sindikatov pravilno razumeli, ni nič čudnega, da smo preteklega leta v praksi nenehno naleteli na primere, da so na njihov pritisk začela vodstva gospodarskih organizacij uresničevati osnovne principe nove tarifatne politike, ki so jim jo sugerirali sindikati. Razumljivo je, da so pri tem delu tudi sami aktivno sodelovali. Njihovo zanimanje se ni usmerilo samo na izdelavo novih tarifatnih pravilnikov in ustreznih sistemov nagrajevanja po učinku, temveč tudi na

probleme, pa naj si bodo političnega, strokovno-operativnega ali proizvodnega značaja, ki so za njihovo organizacijo bistvenega pomena. Prišlo je in še prihaja do resnih razprav z željo, da se vse slabosti odpravijo. Zato ni slučaj, da je tam, kjer so odločno uveljavili stimulativne oblike nagrajevanja po učinku obenem pa se lotili problemov znotraj podjetja, že prišlo v lanskem letu do hitrega naraščanja proizvodne, dohodkov podjetij in tudi osebnih dohodkov. Če pogledamo izpolnjevanje družbenega plana v letu 1959 - ustrezni podatki so našim delovnim ljudem znani; veliko pozornost so povzročili tudi izven naših meja - si to ni moč drugače izagajati, kot da se je v našem gospodarstvu sprostilo nekaj izredno učinkovitega. Ta sila je originalna in prožna uporaba nagrajevanja po delovnem učinku in najrazličnejših oblikah, kot so norme, akordi, enote proizvodov, obračunavanje zaslugov po ekonomskih enotah, od doseženega prometa itd., ki so se jih poslužile gospodarske organizacije za vrednotenje dela.

Če se ozremo na opravljeno delo v preteklem letu pri iskanju in uveljavljanju novih oblik in načinov nagrajevanja, predvsem pa na rezultate, ki so jih (čeprav instrumenti nagrajevanja se niso prišli popolnoma do izraza) dali, smo z doseženimi uspehi lahko povsem zadovoljni. Zaradi voljnosti tudi zaradi tega, ker so podjetja zaradi budnosti neposrednih proizvajalcev samih, organov delavskega in družbenega upravljanja, sindikatov in ostalih družbeno-političnih organizacij v praksi skoraj povsod tudi dosledno uveljavljali v novih tarifatnih pravilnikih zakonitost načela nagrajevanja po delovnem učinku ter brez pomislekov izplačevali delavcem za večje in kvalitetnejše delo večje zaslužke. S tem so, kar je izredno važno, izginili med delavci tudi zadnji ostanke nezaupanja do nove tarifatne politike. To je sprostito njihovo delovno sposobnost, kar bo omogočilo, da bodo dosegla podjetja v letošnjem letu še večje uspehe. To je obenem tudi zadostno jamstvo, da bomo že v letošnjem letu dosegli petletni družbeni plan, t. j. v starih letih. Vendar se blagodejni teh sprememb ne kaže samo v tem, da podjetja kot celota v zadnjih mesecih visoko presegaajo svoje proizvodne načrte, temveč se je v veliki meri spremenil tudi proizvajalev odnos do dela. To se najlepše kaže v tem, da delavci točneje prihajajo na delo, lepše ravnamo s stroji, ekonomičneje izkoriščajo surovine, zmanjšujejo bolezenske dopuste, vedno bolj težijo za izpopolnitve svojega znanja itd.

Doseženi uspehi na področju nagrajevanja po delovnem in ekonomskem učinku ne pomeni, da je opravljeno že vse delo, da lahko počivamo na lahorikah. Kljub veliki uspehi napredku, ki so ga glede tega dosegle gospodarske organizacije lani, je v njihovih novih sistemih nagrajevanja še mnogo slabosti, ki jih bo treba v teku letošnjega leta odpraviti.

Udeleženci VI. mednarodnega festivala mladine se poslavljajo od Rdečega trga v Moskvi.

Japonski študentje in ljubezen v številkah

Pred II. svetovno vojno so se na Japonskem držali običaja, da so od 7 leta starosti datje vzgajali dečke in deklice ločeno, danes so ti običaji korenito spremenjeni. Fantje in dekleta se vzgajajo v mešanih šolah in imajo iste pravice in dolžnosti.

Da bi ugotovili, kaj danes mislijo japonski študentje o ljubezni in zakonu, je študentovski časopis »The Kinki Times« anketiral 500 slučajno izbranih študentov na Kinki univerzi. Zaradi zanimivosti objavljamo nekaj rezultatov.

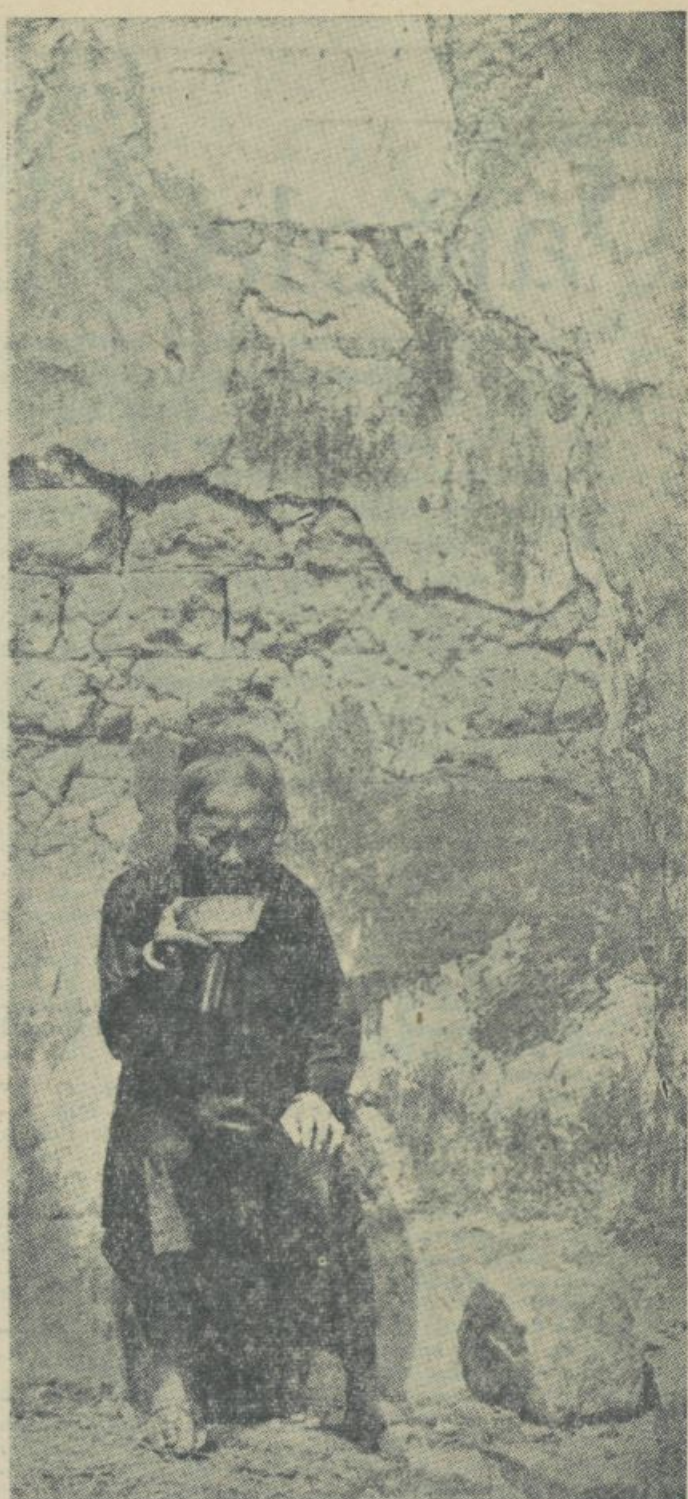
Zakon iz ljubezni zagovarja 38 odstotkov fantov in 18 odstotkov deklet. Štirinajst odstotkov fantov in 15 odstotkov deklet pa je mišljenja, da sta ljubezen in zakon dve popolno-

ma različni stvari. Najzanimivejši pa je gotovo podatek, da niti eden fant in samo 10 odstotkov deklet zastopa tako imenovani omiai zakon, to je tradicionalno obliko zakona, ki temelji na principu, da se bodoča zakonska tovariša pred sklenitvijo zakona samo enkrat sestaneja. Ti podatki jasno kažejo, da je današnja generacija študentov na Kinki univerzi zavrnila zastarela pojmovanja o zakonu.

Za Japonce predstavlja najodločilnejše faktorje pri zaljubljanju (razvrščeno po velikosti odstotka): ljubezen 37, zdravje 27, osebnost 15, nedolžnost 11, starost 6, kultura 2 in lepa zunanost 2 odstotka.

V anketi sta postavljena tudi dve vprašanji z namenom, da bi se ugotovilo odnos študentov do sklepanja zakonov. Vprašani se glasijo: 1. ali morajo študentje misliti samo na svoje študije? In 2. ali lahko študentje kot dobri državljani ignorirajo vprašanje zakona? Na prvo vprašanje je odgovorilo pozitivno 42 odstotkov študentov in 82 odstotkov študentk, medtem ko je na drugo vprašanje pozitivno odgovorilo 58 odstotkov fantov in 18 odstotkov deklet. Te številke jasno kažejo, da se mlade Japonke rezervirano obnašajo do podobnih vprašanih, posebno še, če upoštevamo, da je bila pretežna večina anketiranih študentk farmacije, ki o teh vprašanih zelo svobodno razmišljajo.

In za konec še nekoliko števil: 8 odstotkov fantov in 35 odstotkov deklet misli na dvorjenje; 43 odstotkov fantov in 22 odstotkov deklet doslej ni imelo za to prilike; 20 odstotkov fantov in 30 odstotkov deklet priznava da ima ljubico (ljubico) in 13 odstotkov fantov in 4 odstotke deklet je zaročenih ali poročenih.

Mednarodno tekmovanje študentov — fotografirano: R. Vynng-Starost

Dežela 2.000.000 študentov

Vse se je začelo leta 1917. Pred tem časom je imela dežela s 150 milijoni prebivalcev samo 127.400 študentov. Te številke veljajo za leta 1914-15 in predstavljajo čisto določen sloj prebivalstva. Če je kdo hotel študirati, je moral imeti bogate starše ali pa zelo močan značaj, ker štipendij in drugih oblik podpor takrat ni so poznali. Šele druge stopnje je obiskovalo 680.000 dijakov. Osnovna šola je trajala 5 let in jo je obiskovalo 9.030.000 učencev.

Položaj nacionalnih manjšin je bil v tem oziru še dosti slabši. Med Uzbeki je znašala n. pr. pismenost samo 2-3 odstotka, druge pa še celo manj. Vse pa se je spremenilo z letom 1917. Število učnih zavodov in študentov je izredno hitro naraslo in leta 1940 je bilo v SZ že 812.000 študentov, danes pa jih je več kot 2 milijona. Še bolj pa se je pomnožilo število dijakov in učencev osnovnih šol.

Danes ima preko dvestomilionska Rusija okrog 50 milijonov učencev vseh vrst. Vsak četrti državljani SZ hodi v šolo. Učni zavodi rastejo kot gobe po dežju. Imajo okrog 40 univerz in sicer vsaj eno v vsaki republiki. Visokih šol imajo čez 800.

Ta uspeh, ki je za relativno kratko razdobje od leta 1917, zelo velik, je rezultat več dejstev: vzgoja je popolnoma prosta, tako ni, za študijske pripomočke in knjige prispeva država, 82 odstotkov študentov prejema štipendije v razponu od 300 do 500 rubljev, štipendije prejema tudi med počitnicami, dobri študentje pa dobivajo še 25 odstotkov več. Pri podeljevanju štipendij se upošteva materialni položaj staršev in letnik študija. Bivanje v študentski domovih je zelo poceni in udobno. Povprečno imajo štirje študentje eno sobo. V tem oziru so posebno privlačni študentje moskovske univerze, saj ima 6000 študentov svojo lastno sobo. Sicer pa še s poskusi ugotavljajo, ali je bolje

pride zaradi preizkusnih izpitov le 1/4 maturantov na univerze. Drugi čakajo srečo naslednje leto ali pa se zaposlijo.

Posebno pozornost posvečajo dopisnim tečajem. Namenjeni so študentom, ki iz kakršnega koli razloga ne morejo obiskovati rednih predavanj. Navadno dobijo ti študentje pred izpitom mesec dni plačanega dopusta, ki se šteje v redni dopust. Dopisni tečaji so izredno razširjeni, saj polovico dveh milijonov predstavljajo izredni študentje. Seveda večina študira tehniko in naravoslovne znanosti. Čeprav na humanističnih in umetnostnih fakultetah študentov ne primanjkuje, so tu štipendije vendarle višje.

UNIVERZA NA LENINOVH GRICIH

Ni še dolgo tega, ko so bili Leninski griči moskovsko predmestje. Pokriti so bili z gozdovi, ki so skrivali v sebi pozimi vabljiva smučišča. Z njih je bil lep pogled po vsej Moskvi. Ob njihovem vznožju se je vila reka Moskva in se izgubljala v morju hiš, med katerimi so se bleščale zlate kupole Kremlija.

Vse, kar je danes od tega ostalo, je nekaj dreves. Name-

sto gozdov se širijo široki bulvarji in skrbno negovani parki z vodometi in kipi znanih ruskih znanstvenikov. V središču pa je bela stavba z 32 nadstropji. Marsikdo razpravlja o njeni arhitekturi, nekateri jo imenujejo arhitekturo poročnega kolača, toda nihče ne more zanikati njene impresivnosti in mogočnosti. V njeni notranjosti pa se človek kaj lahko zgubi, posebno zaradi zelo kompliciranega sistema dvigal, ki so razporedena po vsej stavbi.

Zanimivo je, da so predavalnice zelo majhne, manjše od tistih na pariški Sorboni. Le dve dvorani lahko sprejmeta 600 ljudi in sta namenjeni za važnejše lekcije in filmske predstave.

Za zadovoljevanje kulturnih potreb slušateljev ima univerza posebno gledališko dvorano s 700 sedeži in veliko slavnostno dvorano s 3000 sedeži. Ne pozabiti je tudi geološki muzej v 24. nadstropju.

6.000 študentov živi v drugem delu stavbe. Dve majhni, toda udobni sobici deli prostor s prho in toaleta. V vsakem nadstropju je tudi dnevna soba s klavirjem in televizorjem. Teh sob se šte-

ditentje zelo poslužujejo. V vsakem krilu stavbe so nameštene restavracije z zelo ceneno hrano. Ob restavracijah so razvrščeni poštni uradi, čevljarne delavnice, pralnice, špecerije itd. Univerza je v resnici mesto zase. To pa je po eni strani tudi neprejetno. Vožnja v mesto traja n. pr. 20 minut in zaradi tega imajo študentje premalo stika z ostalimi Moskovčani. Sicer pa nameravajo speljati do univerze metro in tudi stavbe, ki se gradijo okrog univerze, bodo kmalu končale njeno »splendid isolation«. Novo mesto okrog univerze bo zgrajeno v stilu stare Moskve in bo namenjeno študentom.

Vojna pripada preteklosti

Zelo na kratko povzamemo nekaj glavnih misli iz članka predavatelja UNEF J. Freyssineta objavljene v L'Etudiant de France o vojni obveznosti študentov v Franciji. Vojna v Alžiru je vzrok, da je danes to glavni problem, ki tare francoske študente.

»V Alžiru nimamo problemov s pomanjkanjem vojakov...« je dejal 7. avgusta 1959 premier M. Debré in le nekaj dni kasneje je podpisal odlok o vpoklicu pod orožje okrog 20.000 študentov.

Da bo poklicala študente pod orožje, je vlada sklenila že 7. avgusta, vendar je sklep ob-

javila šele deset dni pozneje, ko so rektorji, dekani in profesorji večinoma zapustili univerze in ker je upala, da zaradi odsotnosti študentov v univerzitetnih centrih UNEF ne bo mogla dovolj močno reagirati na ta nepričakovani sklep.

Problem študentov — vojni obveznikov je v Franciji precej že od začetka vojne v Alžiru. V začetku lanskega leta je ministrstvo vojske podleglo. Nacionalna komisija za armado in vojsko naj skuša urediti to vprašanje. Po dolgih debatah so se predstavniki armade, vzgojnega ministrstva in mladinskih organizacij sporazumeli o načinu odlaganja vojaške službe za študente in tekst predložili premieru. Vendar pa odlok z dne 11. avgusta teh predlogov sploh ni upošteval in sedaj se vsi prizadevajo sprajati, zakaj je vlada v omenjeno komisijo poslala svoje predstavnike, ko pa je študentom na tistem pripravljala neljubo presenečenje.

Predsednik UNEF v svojem članku dalje poudarja, da je bilo v Franciji v zadnjih letih izrečenih mnogo besed o redu, pa naj si bo o njegovi

vzpostaviti ali pa ohraniti. In sedaj smo mi srečnejši, pravi J. Freyssinet, ki lahko svobodno študiramo, na lastni koži občutiti, da tega, kar vlada dela avtoritativno, ne dela tudi legalno in da nam ne preostane drugega kot, da žalujemo nad smrtjo administrativnega prava, kakršnega se učimo na naših fakultetah. Pismo ministra za vzgojo Boulocha rektorjem in pisno ministrstvu vojske, rekrutnim komisijam vsebuje obljube, da bo vpoklic za učno osebo odložen do konca akademskega leta.

Vendar pa tudi ta obljuba in garancija za bodočnost pušča problem nedotaknjen. Za njegovo rešitev bi bilo po mnenju predsednika UNEF treba ustanoviti komisijo iz zastopnikov armade in profe-

Japonski študentje med anketo o ljubezni

sorjev, ki bi morala proučiti vsak posamezen primer s pravico, da prekliče sklep rekrutne komisije. Danes se še ne ve, do kakšne mere bo vlada svoje namere uresničila oziroma odstopila od njih. Jasno pa je, da bi njihova uresničitev resno dezorganizirala visoko šolstvo in prizadela državo tudi na znanstvenem in kulturnem področju.

Upoštevaloj nevarnost, ki jim grozi, se francoski študentje ne morejo zadovoljiti z obljubami, da bo vsak primer posebej obravnavan. Težko si je zamisliti, da bi študent lahko dobro in uspešno študiral, če bo odvisen od usmiljenja ali dobre volje vojnega ministrstva. Način odlaganja služenja vojaškega roka pogojuje študij na visokih šolah, zato mora biti reguliran s preciznim tekstom, ki zagotavlja svojo veljavo z legalnostjo.

tribuna

Kri ob panamskem prekopu

Julija 1959 je Castillero Pimentel, profesor na panamski univerzi, predlagal študentski zvezi (UEV), naj priredi demonstracije, v katerih bi sodelovali tudi ostali panamski državljani in s tem ponovno potrdili ozemeljsko pripadnost kanala Panami.

Demonstracije so bile organizirane 3. novembra, na dan panamske neodvisnosti, dan poprej pa so študentske skupine razvile panamske zastave na najbolj prometnih področjih kanala.

Idejo o demonstracijah so prebivalci Paname sprejeli z velikim navdušenjem, uprava kanala pa je začela zbirati sile, ki naj bi premagale demonstrante s področja kanala.

Tretjega novembra je uprava kanala prepovedala gibanje ameriškim civilistom in pripadnikom vojske po mestu, patruljirale in stražile ulice, Panama, skupine policajev pa

ste policistov in stražnikov, vendar so jih ti z gumijevkami napodili nazaj v mesto.

Cez eno uro se je močna skupina študentov, ki jo je vodil predsednik UEV, s šte-

suli policaje in stražnike s kamnom. Policija je sedaj uporabila solzilne bombe, vendar brez uspeha, ker so jih demonstrantje večinoma zmetali nazaj. Pod pritiskom vedno več ljudi so se morali stražniki umakniti in študentom se je njihova namera uresničila — ob panamskem prekopu so zavihrale panamske zastave.

Tik pred poldnevom je na kraj dogodkov prihitela panamska nacionalna garda. Pričela so se pogajanja z upravo kanala.

Med tem pa so znova izbruhnili spopadi. Komendant

Korenita reforma univerzitetnega študija — to je zahteva francoskih študentov

stanovati sam ali pa v skupinah.

Povprečno traja študij pet let, razen na medicini, kjer še eno leto več. Akademsko leto seče in pol. Študentje so zelo mladi in povprečna starost študentov, seveda rednih, zadnjih letnikov ne presega 23 let. Študentje se smatrajo za elito — za najbolj nadarjen del mladine. Da je to v veliki meri res, dokazuje dejstvo, da

so od zgodnjih jutranjih ur ki deli mesto od področja kanala, da bi prepričali vanj vstop demonstrantom.

Med tem se je na Trgu neodvisnosti zbralo 35.000 ljudi, ki so proslavljali Dan neodvisnosti.

Ob pol desetih dopoldne se je iz te množice izločila skupina študentov in se napotila proti območju kanala. Skušali so se prebiti skozi močne vr-

vilnimi zastavami ponovno napotila proti kanalu. Ko so prišli do mejne črte, jih je ustavil močan policijski oddelek. Med tem, ko so študentje policajem mirno razlagali namen svojega prihoda, je neki stražnik napadel in aretirati študenta, ki je stal z zastavo na panamskem ozemlju.

Študentje in ostali prebivalci, ki so do tedaj skušali mirno prekoračiti mejo, so ob-

kanalske cone major Dorden je dovolil demonstrantom prost prehod, vendar so jih stražniki kljub obljubi ponovno napadli.

Zaradi tega nenadnega napada so razjarjeni demonstranti pohiteli proti ameriški ambasadi, strgali z nje ameriško zastavo, razbili okna in končno na njej ob prepevanju nacionalne himne razobesili panamsko zastavo.

Matej Bor:

Pajčolan iz mesečine

Drama Pajčolan iz mesečine, ki je doživela krstno predstavo v ljubljanskem Mestnem gledališču, je v kratkem času že druga Borova drama. Tokrat je plodni avtor zajel snov za svojo novo dramo iz »drugih območij človeškega življenja«, kakor so bile njegove Večne zvezde. Če je imel pri Večnih zvezdah njihov pisec kakšne posebne umetniške pretenzije, a ni prišel mnogo dalj kot do meje povprečne ljudske igre, si je za svoje novo delo s poetičnim naslovom Pajčolan iz mesečine zadal nalogo, da skonstruira vse — od prisiljenega osrednjega »bistva« preko pretirano enostransko in že vnaprej očitanih likov, pa do samega preveč napihnjenega teksta, prisiljenega, kakor je cela drama.

Pri tem se je avtor res pošteno potrudil in priznati je treba, da mu je uspelo ustvariti probleme tudi tam, kjer jih sploh ni in je zelo verjetno, da tudi nikoli ne bodo nastali. Vsaj v takšni obliki in s takšnim zapletom ne.

Dogajanje se od vsega začetka mukoma giblje nekje na mejah banalnosti, ki ves čas ihtivo namiguje na nekakšno (po naših veljavnih etičnih, moralnih in ne navsezadnje tudi juridičnih zakonih) ne-normalnost v očetovem nagajenju do hčere. Pri tem mu krepko stoji ob strani tudi režiser (spominimo se neme scene v začetku, ki se odigra v ordinaciji med dr. Brodarjem in Hedo). To koketiranje z bizarnostjo za dosego cenenih efektov se potem vleče skozi vso dramo in kakor je zaradi tega vzdušje v avditoriju, sprva nekam vznemirljivo, napeto, pričakujoče, postaja postopoma vedno bolj prisiljeno, odveč in smešno.

Efektom, s katerimi v dramati operira, da gane gledalce, je avtor podredil tudi tekst, ga opremil z dvomnostmi, ponavljanjem in »ragično akcentuiranim« poudarjanjem (Hermine tekst!). Sicer pa formalno tečejo dialogi gladko, besede so bleščeče, stavki izbrušeni, dramaturška izpeljava je svobodna, spretna in učinkovita. V obrtniskem pogledu je delo torej kar v redu, čeprav se nam pri nekaterih scenah

vzbujajo dvom, če sploh spadajo v dramo in na oder (naj omenimo samo sceno prihoda petih študentov skozi okno v Brodarjevo stanovanje in njihov razvrat v pijanski ekstazi). Fantje so se potrudili in scena je izpadla grobo in neokusno. Kaj je avtor z njo hotel poudariti?

Režiser Jože Gale pravi v Obisku pri avtorju (Gledališki list), da mu je Borova umetnost zaradi nekaterih lastnosti, ki jih tudi posamič našteva, zelo blizu. Zato se je pri realizaciji tudi zvesto držal teksta. Režija tako ne pri- naša ničesar novega ali izrednega, česar ne bi predvidel že

Mesino gledališče

avtor. Scena arhitekta Svete Jovanovića funkcionalno ustreza zaradi naglo menjajočih se različnih prizorov.

Igralci so imeli v uprizoritvi težavno in delikatno nalogo reševanja skonstruiranih problemov v navčnih, naključnih situacijah. Janez Albreht v vlogi dr. Brodarja ni imel posebnih možnosti, predpisane notranje slabosti svojega lika pa je še bolj potencial. Lik dr. Brodarja je sploh premalo izdelan in nam pri njem marsikaj ni jasno. Na primer to, kako da je v odnosu s svojčjo dozdnevno hčerjo izgubljen strah zaradi dedne duševne

obremenjenosti, ki je bila v razmerju z ženo Hermo usodna za njun zakon in sploh za vse življenje? Njegovo duševno razklano ženo Hermo je prepričljivo, morda nekoliko sforirano odigrala Iva Zupancičeva. Tudi njen lik v drami ni jasno orisan. Zaradi pretirano ksantipskega odnosa do moža ostane njena dolgotrajna tragika gledalcem nevidna. V vlogi mladoletne navivke se je Minca Jerajeva kot Heda zelo dobro uveljavila. Njena nežna postava in rahločutni, zaspani obrazek je za to vlogo kot nalašč. Njeno diametralno nasprotje predstavlja kreacija Alenke Svetlove — Ide. Bila je realno, sproščeno in vedro dekle.

Bor si ni mogel kaj, da ne bi tudi v to svojo dramo vnesel nekaj komičnega elementa v osebah postrežnice Katre

(Meta Pugljeva) in pacientke (Nika Juvanova), postregel pa je tudi z različnimi »aktualnostmi«, kot so na primer podražitev električnega toka in podobno.

V letošnji sezoni smo na odrih naših gledališč videli že nekaj del, ki bi jih naše gledališko občinstvo lahko mirno pogrešalo. Med te lahko mirne duše štejejo tudi novo Borovo dramo, katere odlika je samo spretno oblikovan dialog. V oporo in pojasnilo svoje nove drame je Bor napisal tudi nekaj besed (v Gledališkem listu), kjer med drugim sam govori o svoji dramati kot o umetniški in jo primerja »z največjo vseh umetnin, ki ji je ime življenje«. Pri tem pa je Bor zelo daleč od življenja in tudi od umetnine ni ostalo mnogo.

Miroslav Krleža:

Aretej ali Legenda o sveti Ancili

Fantazija v petih slikah

Miroslava Krležo dobro poznamo kot pisatelja velikega formata, ogromnega, tako rekoč enciklopedičnega znanja, ostrega opazovanja in fino izbrušene ironije. Te odlike je izpričal že v svojih številnih delih, ki imajo posebno mesto v jugoslovanski literaturi.

Njegova najnovejša drama — točneje fantazija — Aretej ali Legenda o sveti Ancili, ki je doživela premiero kar v treh jugoslovanskih gledališčih zapored, ni prav nič spremenila podobe avtorja, kakor jo že dolgo poznamo iz njegovih prejšnjih del.

Krleža v Areteju na svoj svojevredno filozofski, v bistvu sicer načeloma skeptični, ostri, a vseeno prizadeti način stvari človeško pred nesmiselnostmi, ki jih počenja in ki lahko pomenijo njegovo pogibelj. Ta

krik pa po avtorju ne najde izhoda iz tesno omejenega kroga človeške neumnosti in barske podivjanosti. Svoja filozofska razglabljanja o teh delih (ki tvorijo okvir Areteja) zaključuje pesimistično s porazno ugotovitvijo, da je človeška roka, čeprav mojstrstvena, »vendarle roka opice«.

Dejanje fantazijske drame se dogaja najprej okrog leta 300 v starem Rimu, nato pa preskoči v leto 1938, ko »leži svetovni mir na smrtni postelji« in se na račun prednosti v bodoči vojni dogajajo politični umori in je ozačje kljub navidezni brezskrbnosti nasičeno z grožnjami in krvavim nasiljem. Skoraj dvatisočletno vrzel med obema dobama izpopolnjuje in povezuje pojava Areteja, vodilnega palatinskega zdravnika. Aretej je senca preteklosti, živ opomin. Njegova usoda izpred dva tisoč let je presenetljivo podobna usodi njegovega kolega, svetovno znanega doktorja medicine, ki je »v interesu politične sile« izgubil sina in domovino, pa tudi njemu samemu in njegovim bližnjim prijateljem preti poguba od nevidne vsemočne roke, če se »prosto voljno« ne podredi tem »višjim interesom«.

Slovensko narodno gledališče

ko, nedosegljivo, nad vsa ostala živa bitja. Dal mu je Razum, s katerim lahko razvija v sebi vse pozitivne, človeške lastnosti in zna krotiti nečedne, živalske strasti in nagibenja. O tem lepo govori Aretej ob poslušanju Chopinovega nocturna: »Ranjena ptica, strla krila, hrepenenje po daljavah, tako, žalost nad tem, da ne moremo živeti dostojno človeka in vendar, vendar govori tudi o tem, da je mogoče živeti človeško...«

In tako — čeprav v zaključni konsekvenci izzvani delo pesimistično — lahko najdemo v njem tudi marsikakšno, čeprav nerazvito in nepoglobljeno svetlo misel. Avtor poziva človeštvo, naj se otrese vsega, kar je v njem ostalo še bestialnega in naj zaživi življenje vredno vloge, ki jo v svetu zavzema.

Aretej, ki je moral izpolnjevati ukaze svojega gospoda, kljub upiranju stori to, kar od njega zahtevajo — umor. Morgens — Aretej naše dobe se ne ukloni. Dobro je zmagoval nad Zlim. Toda — za kako dolgo? Nad Evropo se zbirajo temni oblaki in človek, ki je postal tako velik, da so »v primeri z njim bogovi resnično pomilovanja vredna bitja«, se uklanja živahno v sebi. Spet bo razdeljal svet zgrajenih vrednot in spet začel znova iz nič. Človek ostane človeku — volk.

Besede so križpotja človeškega nerazumevanja in vendar so lahko tudi izraz hrepenenja, iskanja izhoda v neprehodni gošči, ki jo ustvarja človeška neumnost in podivjanost. Dar in možnost govora je postavil človeka visoko.

Aretej ni drama niti v klasičnem niti v modernem smislu besede. To je pisateljeva izpoved njegovih idej in misli, izraz obsežnega znanja in intelektualno superiornega skepticizma. Zato je postavitev takega dela na oder za režiserja več kot težavno delo, prav tako tudi za igralce. Tudi avtorju se ni posrečilo vselej izogniti se dramaturški ohlapnosti, razvečenosti in pomanjkanju žive invencije, kot na primer v prizoru v lekarni.

Areteja je na izredno avtorjevo željo režiral Slavko Jan, realistično, brez škodljivega patosa in utrudljivega pridiganja. Scenarista Vlado Rija-vec in Sveta Jovanovič kot gost sta bila z ozirom na klasično majhne razsežnosti našega odra, postavljena pred kaj težavno nalogo. Rešila sta jo v okviru možnosti s stilizirano sceno in nakazano monumentalnostjo starorimskih razvalin Areteona, tako, da je ostalo še dovolj prostora za množico nastopajočih.

Stane Sever se je moral to- krat spoprijeti z menda eno največjih vlog v svoji iglarski karieri — z naslovno vlogo Areteja. Njegova kreacija je bila zelo dobro podana, zlasti v tretji in peti sliki.

— Boris Kralj je kot Gaj An- Valentin Cundrič: V glogu noči

Oči zapremo, tako zaidemo v novo dolino; ušesa zatisnemo, tako se povzpemo na novo goru; roke sklenemo in glavo sklonimo, tako obiskujemo izvire petja. Preveč, preveč je prostora za budne v glogu noči. Ko ga obhodimo, nad glogom že kroži roka jutra.

Kuhinjska vrata so se odprla in črnc je vstopil. »Kaj je?« je vprašal. Moža za pultom sta ga pogledala. »V redu, črnc. Ne premakni se z mesta!« je dejal Al.

Črnc Sam je pogledal oba moža, ki sta sedela za pultom. »Da, gospod,« je dejal. Al je vstal s svojega stola. »S črncem in pametnjakovičem bom odšel v kuhinjo,« je dejal. »Pojdi nazaj v kuhinjo, črnc! In ti z njim, pametnjakovič.« Mali mož je odšel za Nickom in Samom v kuhinjo. Vrata za njimi so se zaprla. Mož z imenom Maks je sedel za pultom nasproti Georga. Ni gledal Georga, ampak dolgo zrcalo, ki je bilo nameščeno za pultom.

»No, pametnjakovič,« je dejal Maks, zroč v ogledalo, »zakaj si tako tiho?«

»Kaj vse to pomeni?«

»Hej, Al!« je poklical Maks, »pametnjakovič hoče vedeti, kaj vse to pomeni.«

»Zakaj mu ne poveš?« je prišel Alov glas iz kuhinje.

»Kaj misliš, kaj vse to pomeni?«

»Ne vem.«

»Kaj misliš?«

Med tem ko je govoril, je Maks neprestano gledal v zrcalo.

»Ne bi želel reči.«

»Hej, Al, pametnjakovič ne želi povedati, kaj misli o vsem tem!«

»Dobro te slišim,« je dejal Al iz kuhinje. Zaklopk, ki je zapirala okence v kuhinjo, je podprl s steklenico. »Poslušaj, pametnjakovič,« je dejal iz kuhinje Georgu. »Malo še postoj za pultom. Ti se premakni nekoliko na levo, Maks.« Bil je kot fotograf, ki ureja skupino za skupinski posnetek.

»Povej mi, pametnjakovič,« je dejal Maks. »Kaj misliš, kaj se bo zgodilo?«

George ni odvrnil ničesar.

»Povedal ti bo,« je dejal Maks. »Ubili bomo Sveda. Ali poznaš velikega Sveda z imenom Ole Andeson?«

»Da.«

»Vsak večer pride sem večerjat, ali ne?«

»Včasih pride sem.«

»Pride ob šestih, ali ne?«

»Če pride.«

France Mesarič: Jezdec

ERNEST HEMINGWAY:

UBIJALCA

Ernest Hemingway je bil rojen leta 1899 v državi Illinois. Znan je postal po burnem življenju v mladosti s knjigo Tri zgodbe in deset poem. Knjige, ki so ji sledile: Sonce zopet vzhaja, Zbogom orožje, Komu zvoni, Starec in morje in zbirki novel v našem času in Može brez žena (iz katere je vzeta naša slika), so ga uvrstile poleg Faulknerja med najbolj cenjene in znane ameriške avtorje.

Med modernimi pisatelji je E. Hemingway eden izmed redkih, ki so združili svoje osebno zelo aktivno življenje (sport, vojna) z literarnim usvajanjem. Hemingway ni prijatelj retoričnega pisanja, karakterne simbole ima rajši kot nedoločene abstrakcije. Pod vplivom Stelna, Turgenjeva, Andersona, Twaina je ustvaril stil, ki danes še nosi njegovo ime. Njegove značilnosti so: enostavnost, neposrednost oziroma odkritost in uporaba besed iz vsakdanjega jezika. Hemingwayev stil ni najbolj primeren za intelektualne analize, je pa čudovit instrument za upodabljanje čustev in dogodkov, s katerimi se ukvarja: ljubezen, ponos zmage, seksualno pozeženje, odpor človeka proti vsakdanjosti itd.

Ne glede na to, da so Hemingwaya suženjsko imitirali pisatelji, ki niso bili sposobni dobro in samostojno pisati in niso imeli kaj povedati, je njegov vpliv na tako imenovan colloquial writing ogromen in danes se mora marsikateri mlad pisatelj njemu zahvaliti, če ne za drugo, vsaj za tehniko pisanja.

Vrata Henryjeve restavracije so se odprla in vstopila sta dva moža. Vseda sta se na stola ob pultu.

»Kaj želiš?« ju je vprašal George. »Ne vem,« je eden odvrnil. »Kaj želiš jesti, Al?«

»Ne vem,« je dejal Al. »Ne vem, kaj želim jesti.«

Zunaj se je temnilo, za okviri so se prižigale čestne svetilke. Oba moža sta sedela ob pultu in prebirala jedilni list. Nick Adams ju je opazoval z drugega konca pulta. Predno sta vstopila, se je pogovarjal z Georgom.

»Želim naravni svinjski zrezek z jabolčno omako in zmečkanim krompirjem,« je dejal prvi mož.

»To še ni gotovo.«

»Zakaj, hudiča, pa je to napisano na jedilnem listu?«

»To je obed,« je pojasnil George. »Dobite ga lahko ob šestih.«

George je pogledal na stensko uro za pultom.

»Sedaj je pet.«

»Ura kaže dvajset minut čez peto,« je dejal drugi mož.

»Dvajset minut prehitve.«

»Ah, hudič naj vzame uro,« je dejal prvi mož. »Kaj pa lahko sploh dobiva?«

»Lahko vama dam kakršne koli sendviče,« je dejal George. »Lahko dobita jajce s šunko, slanino s šunko, jetra z jajci ali pa zrezek.«

»Daj mi piščančeve cmoke z zelenim graham, smetanovo omako in zmečkan krompir.«

»To je obed.«

»Kar koli si želiš, je obed, a? Ali se tako streže goste?«

Dobri stari pianino v Ljubljani

Od takrat, ko je bil film posnet, pa do danes, ko smo ga končno le videli v naših kinematografih, je res preteklo toliko časa, da tisto o »starem« pianinu tudi držijo. Toda »dobri«?

Čeprav za Dobri stari pianino ne moremo reči, da je umetniško dognan film, je na vsak način vsaj čisto simpatičen in v zgodovini slovenske filmske produkcije nikakor ne pomeni enega izmed njenih najslabših dosežkov. Skratka, Dobri stari pianino je povprečen film, kakor smo jih že veliko gledali in jih bomo na naših platnih najbrž še precej videli.

Filmska kritika je na letošnjem pulskem filmskem festivalu zavzela do tega filma zelo ostro, odklonilno stališče, čeprav take graje film v celoti le ne zasluži povsem.

Sicer pa kakor lahko mnogo obetajoče napovedi in hrupna reklama nekaterih filmov (pa seveda ne samo filmov) marsikdaj krepko škodijo, opravilo lahko negativne napovedi v podobnih situacijah koristno delo. V konkretnem primeru

mo našli. Ideja Frana MILČINSKEGA je — še predno je prišla do snemanja — doživela vrsto sprememb in korektur, prav tako tudi scenarij. Končno obliko scenarija je dal po tem France Kosmač, ki je tudi prevzel režijo filma.

Filmska zgodba je razdeljena na več delov, v katerih spremljamo »glavnega junaka« — stari pianino — iz njegovega tihega zavetja v Gabrovo podstrni sobici med maturante neke gimnazije, kjer »pomaga« pri skrivanju ubeglega ilegalca oziroma njegovega orožja, pa tja na osvobodeno ozemlje nekje na Dolenjskem, kjer igra vno vlogo pri zavzetju domobranskega oporišča v cerkvi.

Pri režiji te zgodbe pa se France Kosmač nikakor ni mogel otresti že zdavnaj preživlega šabloniziranja in naivnih konstrukcij, kar je bilo ob očitnem pomanjkanju jasne, trdne dramaturške koncepcije še bolj opazno. In tako v vsem tistem delu filma, ki se dogaja v mestu oziroma še na vlaku, vidimo, kako se režiser krčevito in zaman trudi, da bi prikril šibko in mestoma neložljivo povezoval v zapletih in razpletih filmskega dogajanja.

Osnovna zgodba, ki se dogaja med partizani na Dolenjskem, je v tem oziru precej boljše, mnogo bolj razgibana in domiselna, kar je v nemajhnih meri tudi zasluga igralske ekipe. Tako ta del filma nekako rešuje statični in neinventivni prvi del, čeprav mu le ne more pomagati. Lepa in čista fotografija (France Cerar) zavzema tudi v tem filmu pomembno vlogo.

Pri izbiri igralcev, posebno manjših obrobni vlog, je imel režiser dokaj srečno roko. Še

najbolj je bila ponesrečena izbira Frana Milčinskega za glavno vlogo pianista Gabra, ki je posodil glas tudi staremu pianinu. Milčinski se le ni mogel povsem iznebiti svojega značilnega prizvoka v glasu, ki smo ga sicer navajeni v vlogah popolno drugačnega karakterja.

Vekoslav JANKO je kot stari profesor latinščine podal enega najboljših likov v filmu.

Vida KUHAJEVA (partizanka Anuška) je s svojo prikopno pojavo učinkovala sveže in neposredno, čeprav se je le malce preveč vidno trudila, da bi »igrala«. Njen partner je bil Kristijan MUCK. Tudi pri tem filmu se nam znova vsiljuje vprašanje, zakaj ima-

mo poklicne igralce in študente igralske akademije, ko pa so — kot se zdi — v filmu rezervirane glavne vloge skoraj praviloma le za amaterje.

Bert SOTLAR se je tokrat znova poizkusil v eni izmed svojih stereotipnih »junških« vlog. Povsem drugačen je bil odlični Blisk Janeza SKOFA, ki bo ostal gledalcem kot igralska pojava še dolgo v prijetnem spominu.

V prijetnem spominu bo večina gledalcev ohranila tudi film sam, ki je — čeprav je bil slabo ocenjen — vendarle boljši, kakor so ga ocenjevale kritike po njegovi prvi projekciji. Tako smo bili vendarle v svojih pričakovanjih prijetno presenečeni, kar pa še ne pomeni, da smo bili s filmom tudi povsem zadovoljni.

Glavno žensko vlogo v Dobrem starem pianinu je odigrala študentka Vida Kuharjeva. Na sliki z režiserjem Kosmačem

Kulturno življenje na sarajevski univerzi

Podobne težave kot pri nas

Ob uspehih in napakah, ki jih opažamo v kulturnem življenju naše univerze, bo zanimiva primerjava s stanjem v drugih jugoslovanskih univerzitetnih središčih in z načinom, kako tam poskušajo približati kulturno umetnostno dogajanje študentom. To pot si bomo ogledali sarajevsko univerzo in kulturno udejstvovanje njenih študentov.

ŠIROKA DEJAVNOST OSREDNJEGA DRUŠTVA

Za razliko od naše univerze, kjer delujejo v glavnem tri osrednje kulturne skupine, ima v Sarajevu osrednjo in vodilno vlogo Akademsko kulturno

umetniško društvo Slobodan Princip-Selj, ki predstavlja tudi kvaliteten vrh študentske kulturne dejavnosti sarajevske univerze. Vendar ima to društvo mnogo širše področje dela, kot je to pri nas in

obsega vrsto skupin iz najrazličnejših področij kulturnega in umetnostnega življenja.

Predvsem je treba omeniti v okviru osrednjega društva folklorno skupino, ki je s svojim kvalitetnim delom in umetniškimi dosežki z uspehom prodrla tudi preko meja naše domovine. Važno vlogo v kulturnem življenju fakultetah in bosanskih krajev imata tudi dramska sekcija z vrsto uspešnih predstav in Tribina 08 z živim, javnim obravnavanjem najbolj aktualnih kulturnih in družbenih pojavov, s katerimi

ima tudi določen vpliv na javno življenje mesta.

Bolj v svojem zaprtem krogu živita jazz-orkester in likovna sekcija, čeprav ima slednja veliko število mladih slikarjev in kiparjev, ki pa svojega dela še niso javno manifestirali.

Poleg teh skupin so letos ustanovili tudi Amatersko gledališče, za katerega upajo, da bo kmalu ena najboljših sekcij osrednjega društva. Ob vseh teh skupinah pa deluje tudi literarna sekcija, ki je zbrala vrsto najboljših literatov — študentov sarajevske univerze.

PO FAKULTETAH MRTVILO

Kljub uspehom osrednjega društva pa je med ostalo množico študentov, ki ni vključena v posamezne sekcije in živi po fakultetah, precejšnje mrtvilo. Le po nekaterih fakultetah životarijo posamezne sekcije, ki pa med študenti zaradi zastarelih in neprivlačnih oblik dela nimajo posebnega odziva. Tako imajo ponekod filmske klube, dramske sekcije, novinarske sekcije in literarne klube, ki pa zaradi premajhne pomoči osrednjega društva nimajo večjih uspehov. V delu po fakultetah je opaziti enostranskost in zaradi nje se navadno naredi le tisto, kar je nujno potrebno ter premalo vsebinskega dela, sodobnih prijemov in inventivnosti.

Rešitev vidijo predvsem v iskanju novih oblik dela, v originalnih in iznajdljivih prijemih, ki bodo študente pritegnili in izkoristili vsaj tiste možnosti, ki se jim nudijo. Po drugi strani pa pričakujejo kar največ pomoči od osrednjega društva, ki ima še tako kvalitetne sekcije in nekaj dobrih organizatorjev, da to lahko nudi. Ta pomoč društva naj bi se kazala na čisto strokovnem, pa tudi vsebinskem področju. Pod tem si predstavljajo nasvete boljših članov odgovarjajočih skupin, finančno pomoč, posojanje kostumov in drugih tehničnih pripomočkov

ter posojanje lepe dvorane osrednjega društva za nastope in vaje.

Upajo, da bo s tako načrtno in nesebično pomočjo tudi delovanje po fakultetah intenzivne zaživel, predvsem pa pritegnilo kar največ študentov. Poleg tega pa naj bi ohranili kot stalno obliko moralne pomoči tudi gostovanje posameznih sekcij društva po fakultetah.

PRECEJSNJE ZANIMANJE STUDENTOV

Še pred meseci so nekateri tožili, da med študenti, ki delujejo po kulturnih sekcijah, ni nobenega zanimanja za kulturno dogajanje. Nekaj zadnjih primerov pa je te tožbe popolnoma zavrnilo, saj je pokazalo čisto drugačno silko povprečnega sarajevskega študenta.

Ko je Narodno gledališče dalo svoje posebne predstave na razpolago študentom, so bile vstopnice zelo hitro razprodane in jih je precej, ki so se zanje zanimali, ostali brez kart. In to pri štirih do šestih predstavah mesečno! Taka sila pa ni samo pri gledaliških predstavah. Tudi koncertne prireditve, ki jih prireja Koncertna poslovalnica za študente, so redno razprodane. Se posebno zanimanje pa je za predstave premierskih filmov za študente z minimalno vstopnino, kjer so karte kar razgrabljene.

Taka je groba slika kulturnega življenja na sarajevski univerzi. Zdi se, da so v najglobljem bistvu študentskega življenja — v množičnosti — pred nami, čeprav tudi tam težišče dela še ni po fakultetah, kjer študentje živijo. Toda zdravo načelno razpravljanje in pomoč osrednjega društva sekcijam po fakultetah daje slutiti, da bodo kmalu uspeli pri osnovnem cilju — približati kulturno umetnostno vzgojo kar največjemu številu študentov.

B. L.

Tomislav Perazić: Stara ulica

okrog Dobrega starega pianina režiserja Franceta KOSMACA ta ugotovitve kar drži. Kajti, ko sedaj gledamo v bistvu prikopno zgodbo o zgodah in nezgodah starega, polomljenega instrumenta, ki ima človeško dušo, nam postane film kljub vsem napakam in precej začetniškimi slabostim kar nekam simpatičen. Ze zaradi tistih nekaj sproščenih prizorov in nekaterih originalnih in pristranih obrobnih figur.

Zal pa še moramo pri tem tudi ustaviti, ker kakšnih trajnejših kvalitet v filmu ne bo-

Te misli veljajo knjigi Janca Kajzerja. Njegova zbirka humoresk Mimo dnevnega načrta, napisana po posredovanju Mladinske knjige, je eno najbolj svežih in sodobnih del pri nas v poslednjem času. To niso humoreske, ki bi hotele vzbujati smeh in presenečati z različnimi duhovitimi zapleti. V njih ni ničesar narejenega in iskanega. Dveta najst — ali dvajsetleten fant, nekoliko starejši od svojih sošolcev in sošolk na gimnaziji ima srečo, da lahko hkrati doživlja in z določene distance ocenjuje njihov vsakdanji, tipični, izrazito sodobni srednješolski dan.

Njegova doživljajska perspektiva je torej polnokrvno srednješolska, saj je rasla neposredno iz sedenja v šolskih klopih, opazovalni strasti in opisovalnem talentu, ki zmoro o stvarih pripovedovati živo, objektivno in pronicljivo, pa se je pridružil zrelosti odmi. Srečno sklada darov je Kajzerju dalo napisati te humoreske, skozi katere zaživi današnji srednješolec kot posameznik in znotraj svojega kolektivnega v jarki, vendar ne sarkastični luči: Kajzer ga razume, ker ga dokončno pozna; njegov namen ni, da bi ga žigosal in ne želi ga niti obsojati niti opravičevati. Vse, kar je

storil, je živa podoba tega mladega človeka; ne celovita podoba rodu, ki sedi v srednješolskih klopih, pač pa podoba nekaterih najbolj tipičnih lastnosti teh mladih ljudi, med njimi predvsem razrednih spekulacij, ki živijo »mimo dnevnega načrta« v nenehni želji po drobnih užitkih in zabavah, v sanjarjenju o prihodnosti, sredi mreže majhnih in velikih laži in goljufij, izmikajo se dolgotrajnim šolskim dolžnostim, ki jih vabljiva lepota življenja vsenaokrog iz dneva v dan znova razvrednoti. Kajzer jih pozna in razume v vseh njihovih nepomembnih dnevnih opravkih. V nepretencioznosti in nevsiljivi vedrini poteg, namenjenih njihovi upodobitvi, v življenjski pristnosti njihovih likov je pogoj za kvaliteto njegove proze.

Vedra je in prepričljiva in da pomovimo — zelo sodobna. Morda se bodo našli ozkosrdni kritični glasovi, ki bodo stajali stroga vprašanja: Je mar to naša mladina, ki se vendar udejstvuje v družbenih organizacijah in je že tolikokrat izkazala določeno idejno orientiranost, ki sega čez nivo drobnih osebnih užitkov in spekulacij zoper šolo in star-

še? Je to res podoba naših srednješolcev? Ne, Kajzerjev namen ni bil, spisati knjigo o svoji generaciji. Žel je mnogo manj. A že s tem, da je pokazal nekatere dovolj tipične odtenke teh mladih ljudi brez sleherne fraziologije, je spregovoril o njih, kakršni so v resnici (čeprav ni to vsa resnica o njih), niti tako slabi niti tako dobri, kakor smo jih vajeni ocenjevati, pač pa naravnani in mladi, s potezami, ki so neposreden izraz življenjskega stanja. Če je Kajzerja bolj zanimal odmi od »dnevnega načrta« teh mladih ljudi, njihova lenoba, poze, poglavitne, njihovo domišljanje, da so pomembni, in kar je še podobnih lastnosti, ki se jih tako zlahka spominjamo iz srednješolskih let, gre to pripisati njegovemu pisateljskemu hopenju po humorističnem pristopu k snovi. »Dnevnega načrta«, se pravi celotne — pozitivne podobe teh fantov in deklet sredi sveta, v katerega stopajo, s tem ni zanikal. Nasprotno.

Knjiga je prijetno branje — in če je poleg tega še odsev resničnosti, je najbrž poveda no dovolj; sleherna suhoparna analiza bi bila odveč.

V. Konjar

»Vse to vemo, pametnjakovič,« je dejal Maks. »Govori o čem drugem! Hodiš v kino?«

»Včasih.«

»Moral bi več hoditi v kino. Kino koristi pametnjakoviču, kot si ti.«

»Zakaj nameravate ubiti Ole Andresona? Ali vama je kdaj kaj storil?«

»Nikoli ni imel priložnosti, da bi nama kaj storil. Se nikoli naju ni videl.«

»In samo enkrat naju bo videl,« je dejal Al iz kuhinje.

»Zakaj ga torej nameravate ubiti?« je vprašal George.

»Ubila ga bova zaradi prijatelja. Da bi napravila uslugo prijatelju, pametnjakovič.«

»Bodi tiho!« je dejal Al iz kuhinje. »Prekrito preveč govoriš.«

»No, fanta moram vendar zabavati. Ali ne, pametnjakovič?«

»Prekrito preveč govoriš,« je dejal Al.

»Zamorec in moj pametnjakovič se sama zabavata. Zvezal sem ju kakor dve prijateljici v samostanu.«

»Domnevam, da si ti bil v samostanu.«

»Nikoli ne veš.«

»V kuhinji si bil. To je tvoj samostan.«

George je pogledal na uro.

»Če kdo pride, mu povej, da ima kuhar dopust, in če še ne bo odšel, mu reci, da si greš v kuhinjo skuhat večerjo. Si razumel, pametnjakovič?«

»V redu,« je dejal George. »In kaj boste potem storili z nami?«

»To je odvisno,« je dejal Maks. »To je ena izmed tistih stvari, za katere nikoli ne veš.«

George je pogledal na uro, bilo je četrto čez šest. Vrata na cesto so se odprla. Vstopil je neki šofer.

»Halo, George!« je dejal. »Lahko dobim večerjo?«

»Sam je odšel ven,« je dejal George.

»Nazaj pride čez kake pol ure.«

»Potem bom poskušal drugje,« je dejal šofer. George je pogledal na uro. Bilo je dvajset minut čez šest.

»To je bilo lepo, pametnjakovič,« je dejal Maks. »Ti si pravi mali gentleman.«

»Vedel je, da bi mu preželo glavo,« je dejal Al iz kuhinje.

»Ne,« je dejal Maks. »Pametnjakovič je priden, on je prijeten fant. Rad ga imam.«

»Pet minut pred sedmo,« je George dejal: »Ne bo ga. Tvojega prijatelja Ole Andresona ne bo.«

»Dali mu bomo še deset minut.«

Maks je opazoval zrcalo in uro. Kazalci so kazali sedem in pet minut.

»Pojdi, Al!« je dejal Maks. »Najbolje je, da greva. Ne bo ga.«

»Bolje bo, da mu dava še pet minut,« je dejal Al iz kuhinje.

V teh petih minutah je prišel še nekdo in George mu je dejal, da je kuhar bolan.

»Zakaj ne dobite drugega kuharja?« je vprašal mož. »Saj imate vendar restavracijo.« In je odšel.

»Pojdi, Al!« je dejal Maks.

»Kaj pa z obema pametnjakovičema in črncem?«

»Z njimi je vse v redu.«

»Misiš?«

»Seveda, s tem smo končali.«

»Ni mi všeč,« je dejal Al. »To smrdi. Preveč govoriš.«

»Daj no mir!« je dejal Maks. »Morali smo se zabavati, ali ne?«

»Zbogom, pametnjakovič!« je dejal George. »Zares imaš srečo.«

»To je res,« je dejal Al. »Moral bi igrati na konjskih tekmah.« Moža sta odšla skozi vrata. George ju je opazoval skozi okno. V tesnih suknjatih in konjenjskih čepicah sta bila videti, kot bi ušla iz kake komedije. Potem je šel v kuhinjo in razvezal Nicka in črnca.

»Nameravala sta ubiti Ole Andresona,« je dejal George. »Ustrelila bi ga, ko bi prišel večerjat.«

»Ole Andreson?«

»Da.«

»Poslušaj!« je dejal George Nicku. »Poišči Ola Andresona.«

»V redu. Kje stanuje?«

»V Hirshevem penzionu,« je dejal George.

»Torej grem tja.«

Zunaj so ulične svetilke sijale skozi veje dreves. Nick se je vzpenjal po cesti in pri drugi svetilki zavil na stransko cesto. Hirshev penzion je bila četrta hiša. Nick je

prekoračil dve stopnici in pozvonil. K vratom je prišla neka ženska.

»Stanuje tukaj Ole Andreson?«

»Ga želite obiskati?«

»Da, če je doma.«

Nick je sledil ženski po stopnicah in do kraja stranskega hodnika, kjer je potrkal na vrata.

»Kdo je?«

»Nekdo vas želi videti, gospoda Andreson.« je dejala ženska.

»Jaz sem Nick Adams.«

»Naprej.«

Nick je odprl vrata in stopil v sobo. Ole Andreson je ležal na postelji obločen. Bil je boksaer težke kategorije in postelja je bila zanj prekratka. Pod glavo je imel dve blazini. Nicka ni pogledal.

»Kaj je?« je vprašal.

»Kar sem pri Henryju,« je dejal Nick, »ko sta prišla dva možakarja, zvezala mene in kuharja in dejala, da vas bosta ubila.«

Kar je govoril, je bilo slišati neumno. Ole Andreson ni dejal ničesar.

»Imeli so naju v kuhinji,« je nadaljeval Nick. »Ustrelili vas bodo, ko boste prišli večerjat.«

Ole Andreson je gledal v zid in ni spregovoril.

»George je mislil, da je najbolje, da vam vse povem.«

»Pri tem ne morem storiti ničesar,« je dejal Ole Andreson.

»Povedal vam bom, kakšna sta videti.«

»Ne želim vedeti, kakšna sta,« je dejal Ole Andreson. Pogledal je v zid. »Hvala, da ste mi prišli povedati.«

»Je že v redu.«

Nick je gledal velikega moža, ki je ležal v postelji.

»Želite, di grem na policijo?«

»Ne,« je dejal Ole Andreson. »To ne bi pomagalo.«

»Ali lahko storim kaj drugega?«

»Ne. Ničesar ne morete storiti.«

»Mogoče pa je vse skupaj le prevara.«

»Ne. Ni samo prevara.«

Ole Andreson se je obrnil k zidu.

»Vsa stvar je v tem,« je dejal, govoreč v zid, »da se ne morem odločiti, da bi šel ven. Ze ves dan sem tu.«

»Ali ne bi mogli zapustiti mesta?«

»Ne,« je dejal Ole Andreson. »Dovolj mi je že bežanja iz kraja v kraj.«

Pogledal je v zid.

»Sedaj ne morem storiti ničesar več.«

»Ali ne bi mogli urediti na nek način?«

Nick je odšel. Ko je zapiral vrata, je videl oblečenega Ole Andresona, kako leži na postelji in srmi v zid.

»Ze ves dan je v sobi,« je dejala gospodinja, ko ga je spremlja po stopnicah. »Mislim, da se ne počuti dobro. Rekla sem mu: Gospod Andreson v tako lepem dnevu bi moral iti na sprehod.« Vendar mu ni bilo do tega.

»Ne želi iti iz sobe.«

»Zal mi je, da se ne počuti dobro,« je dejala ženska. »Strašno je prijeten. Bil je boksaer, veste.«

»Vem.«

»Če se mu ne bi poznalo na obrazu, tega nikoli ne bi vedeli,« je dejala ženska. »Tako je vijuden.«

»No, lahko noč, gospa Hirsch,« je dejal Nick.

»Lahko noč,« je dejala ženska.

George je bil za pultom. »Ali si videl Oleja?«

»Da,« je dejal Nick. »V svoji sobi je in noče ven.«

»Si mu povedal?« je vprašal George.

»Seveda. Povedal sem mu, toda on že ve, zakaj gre.«

»Kaj namerava storiti?«

»Nič.«

»Ubila ga bosta.«

»Menim, da ga bosta.«

»Verjetno je zamešan v kako zadevo v Chicagu.«

»Verjetno,« je dejal Nick.

Nekaj časa nista govorila. George je segel po brisači in obrisal pult.

»Zanima me, kaj je storil?« je dejal Nick.

»Prevaral je koga. Zaradi tega ga bodo ubili.«

»Zapustil bom to mesto,« je dejal Nick.

»Da,« je dejal George. »To je dobra stvar.«

»Ne morem se ubraniti misli, kako leži v postelji in pri tem ve, da ga bodo dobili. Prekrito, to je preveč strašno.«

»Veš,« je dejal George, »najbolje je, da ne misliš na to.«

»Ne, začetek je bil napačen.« Govoril je z istim nizkim glasom. »Sedaj ne morem storiti ničesar več. Čez nekaj časa se bom odločil in odšel ven.«

»Najbolje bo, če grem nazaj k Georgu,« je dejal Nick.

»Nasvidenje,« je dejal Ole Andreson. Nicka ni pogledal. »Hvala za obisk.«

Zveza študentovskih športnih organizacij

Pregled dosedanjega dela in načrti

Preden pričetkom z delom v letnem semestru, v katerem je na sporedu večina naših športnih prireditev, je vsakakor pravilno, da kritično pregledamo naše delo od decembra dalje. Obenem hočemo bralce seznaniti tudi z bodočimi nalogami, ki čakajo študentovske športne delavce pri Zvezi študentov športnih organizacij.

VSE PO PROGRAMU, RAZEN ODBOJKE

Če se ozremo na koledar, ki smo ga objavili na lepkih za letošnje leto, lahko vidimo, da smo izpolnili v glavnem vse zastavljene naloge. Samo medfakultetnega ligaškega tekmovanja v odbojki, ki je bilo z odgovorjo pogodbe za telovadnico prekinjeno, nam ni uspelo izpeljati do kraja. Preostale tekme bomo odigrali na igriščih pod muzejem NOB. Tudi tekmovanje ekip v namiznem tenisu bo že sredi meseca.

Prvenstvo v šahu je bilo, razen nekaterih drobnih napak, dobro izpeljano. Pomanjkljivosti pa gre pripisati predvsem neizkušenosti naše mlade organizacije in pomanjkanju strokovnega vodstva za pripravo tekmovanja.

Prvenstvo v namiznem tenisu za študente je lepo uspelo. Obžalovati je le, da se študentke niso udeležile tekmovanja v tej športni vrsti, ki je med našimi dekletih ena najbolj priljubljenih. Upamo pa, da bo že na ekipnem prvenstvu bolje. Tako smo vsaj zvedeli z nekaterih fakultet.

Na smučarskih izletih, združenih s prvenstvi posameznih fakultet, je bilo največ udeležencev od vseh naših akcij v tem šolskem letu. Edina pomanjkljivost na teh izletih je bila, da ASK Olympia kot izvajalec ni natančneje vodil evidenco nastopajočih, tako da nimamo pregleda nad smučarji študenti, katere bi lahko vključili v Zvezo študentovskih športnih organizacij. V bodoče bi si želeli tudi več natančnosti pri reševanju finančnih vprašanj. Na splošno pa so bili med študenti taki izleti zelo priljubljeni, bili so zelo pomembni za spoznavanje študentov med seboj in jih kaže še naprej organizirati.

Pogrešali pa smo organizacijo smučarskih tečajev, saj so bili samo trije, še od teh eden interes. Prihodnje leto se bo treba ozreti na vse strani, posebej pa bo treba poskrbeti za servis za izposojanje smučarske opreme, ki je sedaj za marsikatero predraga. Poslužiti se bo treba izkušenj kolegov iz Beograda, ki so letos uspeli organizirati take tečaje s precejšnjim uspehom.

Tri bronaste kolajne za naše v Chamonixu

Od 29. februarja do 6. marca so bile v Chamonixu študentovske športne igre. Udeležilo se jih je nekaj nad 250 tekmovalcev študentov iz 15 držav. Naše barve so zastopali v tekih Cveto Pavčič, Jeršič, Štrbenk in Reš, v alpski kombinaciji Lakota, Jamnik in Janc in v skokih Rojina in Gorjanc.

Naši tekmovalci so najprej nastopili v veleslalomu, kjer pa niso dosegli zadovoljivih rezultatov, saj je bil najboljši od naših Lakota šele na 20. mestu. V slalomu so se že bolj odrezali in je Lakota po diskvalifikaciji nekaterih tek-

Med zadnjimi pripravami za prvenstvo je obžalovati le to, da se ekipe iz ostalih centrov verjetno ne bodo udeležile tekmovanja v tistem številu, kot smo pričakovali. Kljub sklepu plenuma ZSSOJ, da se morajo vse organizacije udeležiti državnih prvenstev, so za sedaj samo dve prijavi: Sarajevo in Ljubljana. To bo bržkone vplivalo delno na organizacijo prvenstva naše univerze, ki bo nekako vključeno v državno prvenstvo s tem, da bodo organizatorji omogočili večjemu številu naših smučarjev tekmovanje v družbi najboljših.

PREDVSEM ORGANIZACIJSKA UTRDITEV

Težišče našega dela v letnem semestru bo predvsem na organizacijski utrditvi naše organizacije, tako da bomo natančno vedeli, čigave cilje zastopa organizacija in koliko študentov je vključenih v o lo po fakultetah. Izvedli bomo precej tekmovanj na terenih pod muzejem NOB in za pregled, predvsem pa za pristop na igrišča, bo potrebna registracija članstva. Tehnična stran (izkaznice, pristopne izjave itd.) je že urejena, le še osnovne organizacije morajo opraviti popis članov.

Zaradi natančnejšega pregleda nad delom osnovnih organizacij bo sekretariat ZSSO pripravil posebne formulare, v katerih bodo športni odbori v rednih časovnih razmahir poročali o svojem delu.

NADALJNE NALOGE: UNIVERZITETNI STRELSKI ODBOR, POHOD "OB ŽICI"

Ena važnih nalog v tem mesecu bo pokrenitev univerzi-

Športna vzgoja medicincev

Sportne organizacije potrebujejo za pravilno vzgojo svojih članov posebne strokovnjake — športne zdravnike, ki jih pri nas še nimamo. Sicer dela v ambulantah za športnike nekoliko zdravnikov, vendar je njihovo število premajhno že za delo v teh ambulantah, še manj pa jih je ali pa jih sploh ni za delo zunaj, na terenu. Sportne organizacije zato prosijo združenje medicincev za pomoč. Združenje ima posebno komisijo za šport in športno medicino, ki naj vzgoji in pritegne za strokovno delo čim več študentov, ki se zanimajo za športno medicino. To delo je letos le s težavo steklo, ker se je vodstvo komisije letos povsem izmenjalo in je zaradi neizkušenosti in ker ni imelo pomoči starejših kolegov, pri-

tetnega strelskega odbora z mrtve točke, saj bo treba kmalu izvesti vrsto strelskih tekmovanj. Upravni odbor ZSSO je že sprejel sklepe o formiranju čimbolj delavnega odbora, saj je ta v zadnjem času precej slabo delal.

Naš program obsega tudi udeležbo študentovskih ekip na pohodu "Ob žici okupirane Ljubljane". Zato bo v kratkem formiran pripravljalni odbor, ki bo skrbel za prijave in priprave študentovskih ekip. Letos bodo priprave znatno večje in tudi število ekip bo nedvomno večje.

Iz vseh teh načrtov in nalog vidimo, da bo pri nadaljnjem delu Zveze študentovskih športnih rganizacij treba precej več sodelovanja posameznih funkcionarjev, posebno športnih delavcev z združenj. Stremeti je tudi za tem, da ustanovimo čimveč novih osnovnih organizacij, ker bomo tako lažje zmogli številne in odgovorne naloge, ki so pred nami.

Troboj študentov elektrotehnike

V začetku aprila se bodo pomerili Ljubljančani, Zagrebčani in domačini

Na začetku študijskega leta 1959-60 je na skupščini Zveze študentov elektrotehnike iz Zagreba delegat ljubljanske elektrofakultete predlagal, da bi se med seboj pomerili športniki elektrofakultet. Poučaril je, da je to eden najprimernejših načinov za spoznavanje študentov elektrotehnikov iz različnih krajev države in za utrjevanje medsebojnih poznanstev.

Predlog je bil sprejet in že

na ustanovni skupščini športne organizacije na ljubljanskem elektro oddelku so nam delegati iz Zagreba in Beograda predlagali datum za troboj fakultet: Beograd, Zagreb in Ljubljana. Srečanje naj bi bilo 4. aprila v Beogradu.

Predlagali so nam tudi discipline, v katerih naj bi tekmovali: nogomet, rokomet, odbojka, košarka in šah na štirih deskah. V ta program pa hočemo vključiti še nekatere

tudi razna predavanja o športu, fiziologiji športov, o nevarnostih v gorah itd. Na tečaju bodo sodelovali tudi člani Gorskke reševalne službe. Taki tečaji so doslej najboljše oblike športne vzgoje bodočih zdravnikov, kajti tedaj imajo študentje počinčne in, kar je najvažnejše, poleg predavanj tudi praktično delo.

panoge, v katerih se ljubljanski elektrotehniki prav uspešno udeležujejo: streljanje, namizni tenis, mali nogomet.

Športniki iz naše organizacije smo zadovoljni s tem, da se bomo sestali s kolegi drugih univerzitetnih središč na športnem polju, toda sedaj moramo gledati na to prireditelvi bolj kot na uspešno zbiževanje in spoznavanje med seboj. Ne moremo namreč upati, da bi na teh tekmovanjih dosegli kak višjejši uspeh. Zadovoljni bomo lahko, če se bomo kolikor toliko uspešno upirali rutinarnim kolegom iz Zagreba in Beograda.

Srečanje bo vsekakor tudi s športnega stališča zanimivo, saj je znano, da so elektrotehniki iz Zagreba in Beograda med najboljšimi športnimi kolektivni na svojih univerzah. Tudi Ljubljančani se lahko postavimo z nekaterimi uspehi v lanskem letu, tako da

sti in prostora. Tudi odločnih nasprotnikov športa in telesne kulture je bilo pet. Njihovi odgovori n. pr. ni mji do športa, nisem nagnjen k tej dejavnosti itd.

TUDI ZA DEKLETA JE TREBA NEKAJ STORITI

Pri dekletih je stvar nekoliko drugačna. Res je, da športni odbor ni organiziral nobene dejavnosti za dekleta, toda tudi same študentke niso pokazale nobene iniciative.

Skromno željo za udeleževanje je pokazalo 17 deklet, na študij in pomanjkanje časa je odpadlo 23 odgovorov. Zdravje na dopušča 16, da bi se ukvarjale s športom. Proti takemu udeleževanju je 13 študentk, odgovorilo ni 11 študentk.

nih. 10 študentov je navedlo razlog, zakaj ne morejo sodelovati, stanovanje izven Ljubljane, zdravstveno stanje. Petnajstim študentom, med katerimi je precej funkcionarjev v organizaciji Zveze študentov in Zveze komunistov na univerzi, se ni zdelo vredno odgovoriti na vprašanja o športnem delu. Pet študentov pa sploh ni seznanjeno s stanjem na fakulteti in so menili v odgovorih, da »ni možno-

iz rezultatov te ankete vidimo, da bo imela študentovska športna organizacija še precej dela, preden bo prodrla med širše študentovske množice. Pofo do uvedbe telesne vzgoje za fakultativen predmet bo še zelo težavna.

Ti problemi gotovo niso osamljeni. Nedvomno bodo še marsikje ugotovili podobno stanje, ko bodo natančneje pregledali svoje vrste.

AKTIVNA REKREACIJA JIM NE BO ŠKODILA

Precej anketiranih je navedlo vzrok za neaktivnost slabo zdravstveno stanje. Prav absurdno se nam zdi (ob vseh naporih in razpravljanih, da bi s telesnovzgojnim uveljavljanjem izboljšali zdravstveno stanje večine prebivalstva), da študentje, ki bi morali najbolj skrbeti za to, da bodo dobri in odporni delavci, ko bodo prišli z univerze, še naprej opuščajo vsako telesnovzgojno uveljavljanje.

S tem svoje zdravstveno stanje le slabšajo. S primerno vadbo bi sebi in družbi le koristili.

MOŽNOSTI SO, TREBA JE LE VSE SPROVATI V TEK

Od športnih panog so najbolj priljubljene košarka, nogomet, namizni tenis in streljanje. Prav to pa so panoge, v katerih ima Zveza študentskih športnih rganizacij največ možnosti, da priredi tekmovanja, posebno sedaj spomladi, ko bomo lahko uporabljali igrišča pod Cekinovim gradom.

O nepravilnem odnosu do študentovske športne organizacije, ki ga ima del funkcionarjev ZSJ ign ZK na univerzi, govorimo že nekaj let in so ga nekateri tudi obdržali v novih pogojih telesnovzgojnega dela na univerzi, bomo pa obširneje razpravljali prihodnjč. Vsekakor pa lahko rečemo, da ne nudijo športnim delavcem tiste pomoči, niti ne kažejo zanimanja za njihovo delo kot za druge oblike dela študentovske organizacije.

PRESENETLJIVI IZIDI NAŠE ANKETE

Le ena petina študentov se športno udelejštuje na fakulteti • Za dekleta niso še nič storili

Odbor združenja študentov prava je ob vpisu v letni semester izvedel anketo, s katero je nameraval spoznati mišljenje posameznih študen-

Na smučarskem tečaju študentov medlelne so se tečajniki vadili tudi v reševanju

tov o oblikah dela študentovske organizacije. Na vprašalni poli so bila tudi vprašanja o telesnovzgojnem delu na fakulteti. Anketa sicer ni popolnoma uspela, ker je niso izpolnili vsi študentje in pa zato, ker so preveč skopo in neodgovorno odgovarjali na posamezna vprašanja. Kljub temu pa je odraz mišljenja študentov — pravnikov in treba je, da malo širše razpravljamo o problemih, ki jih je anketa nakazala.

Pregledali smo odgovore stotih študentov in 80 študentk. Nehote smo med študenti zajeli prav vse one, ki sodelujejo v športnem delu na fakulteti, torej je povprečje še slabše. Stanje med študentkami je pa slika pravega povprečja.

Da bi lahko tudi drugi študentje spoznali to, kar nam

Ali jim kaj zavidamo? Precej študentov je preživel nekaj prijetnih dni na snegu

je anketa pokazala, jih moramo najprej seznaniti z nekaterimi dejstvi o telesnovzgojnem delovanju na fakulteti.

Na pravni fakulteti dela športni odbor, ki dela kot osnovna organizacija Zveze študentovskih športnih rganizacij. Studentje imajo na voljo telovadnico ob nedeljah dopoldne. Ker za sedaj Zveza študentovskih športnih rganizacij še nima trenerjev in instruktorjev, študentje igrajo samo košarko, mali nogomet in namizni tenis. V telovadnico pa zahaja redno le okrog 20 študentov, vendar so tudi med temi člani drugih športnih aktivov. V preteklih letih bi to majhno število reševali s številom nastopajočih na fakultetnih prvenstvih, v sedanjih pogojih pa ne gre šteti enkratnega nastopa za telesno vzgojno uveljavljanje.

Na začetku študijskega leta 1959-60 je na skupščini Zveze študentov elektrotehnike iz Zagreba delegat ljubljanske elektrofakultete predlagal, da bi se med seboj pomerili športniki elektrofakultet. Poučaril je, da je to eden najprimernejših načinov za spoznavanje študentov elektrotehnikov iz različnih krajev države in za utrjevanje medsebojnih poznanstev.

Predlog je bil sprejet in že

na ustanovni skupščini športne organizacije na ljubljanskem elektro oddelku so nam delegati iz Zagreba in Beograda predlagali datum za troboj fakultet: Beograd, Zagreb in Ljubljana. Srečanje naj bi bilo 4. aprila v Beogradu.

Predlagali so nam tudi discipline, v katerih naj bi tekmovali: nogomet, rokomet, odbojka, košarka in šah na štirih deskah. V ta program pa hočemo vključiti še nekatere

panoge, v katerih se ljubljanski elektrotehniki prav uspešno udeležujejo: streljanje, namizni tenis, mali nogomet.

Športniki iz naše organizacije smo zadovoljni s tem, da se bomo sestali s kolegi drugih univerzitetnih središč na športnem polju, toda sedaj moramo gledati na to prireditelvi bolj kot na uspešno zbiževanje in spoznavanje med seboj. Ne moremo namreč upati, da bi na teh tekmovanjih dosegli kak višjejši uspeh. Zadovoljni bomo lahko, če se bomo kolikor toliko uspešno upirali rutinarnim kolegom iz Zagreba in Beograda.

Srečanje bo vsekakor tudi s športnega stališča zanimivo, saj je znano, da so elektrotehniki iz Zagreba in Beograda med najboljšimi športnimi kolektivni na svojih univerzah. Tudi Ljubljančani se lahko postavimo z nekaterimi uspehi v lanskem letu, tako da

študentje upravičeno pričakujejo ogorčenih borb.

V neposrednih stikih s športnimi delavci ostalih fakultet si bomo gotovo nabrali nekaj bogatih izkušenj, saj obstaja je še dve leti in več. Naša pa je s svojimi petimi meseci dela pravi neboljlenček, saj se ustavljamo ob mnogih začasnih težavah in problemih.

Najbolj pereč je vsekakor problem pomanjkanja prostora za trening, posebno v zimskem času, ko v Ljubljani na splošno primanjkuje telovadnic. Precej zamujenega pa bomo gotovo nadoknadili sedaj, ko nam bodo na razpolago novi tereni pod muzejem NOB v Tivoliju.

Za prihodnje leto, ko bomo Ljubljančani gostitelji in prireditelji medfakultetnega srečanja, pa upamo, da se bomo s svojimi bodočimi poklicnimi kolegi srečali mnogo bolj pripravljeni.

PRESENETLJIVI IZIDI NAŠE ANKETE

Le ena petina študentov se športno udelejštuje na fakulteti • Za dekleta niso še nič storili

Odbor združenja študentov prava je ob vpisu v letni semester izvedel anketo, s katero je nameraval spoznati mišljenje posameznih študen-

Na smučarskem tečaju študentov medlelne so se tečajniki vadili tudi v reševanju

tov o oblikah dela študentovske organizacije. Na vprašalni poli so bila tudi vprašanja o telesnovzgojnem delu na fakulteti. Anketa sicer ni popolnoma uspela, ker je niso izpolnili vsi študentje in pa zato, ker so preveč skopo in neodgovorno odgovarjali na posamezna vprašanja. Kljub temu pa je odraz mišljenja študentov — pravnikov in treba je, da malo širše razpravljamo o problemih, ki jih je anketa nakazala.

Pregledali smo odgovore stotih študentov in 80 študentk. Nehote smo med študenti zajeli prav vse one, ki sodelujejo v športnem delu na fakulteti, torej je povprečje še slabše. Stanje med študentkami je pa slika pravega povprečja.

Da bi lahko tudi drugi študentje spoznali to, kar nam

Ali jim kaj zavidamo? Precej študentov je preživel nekaj prijetnih dni na snegu

je anketa pokazala, jih moramo najprej seznaniti z nekaterimi dejstvi o telesnovzgojnem delovanju na fakulteti.

Na pravni fakulteti dela športni odbor, ki dela kot osnovna organizacija Zveze študentovskih športnih rganizacij. Studentje imajo na voljo telovadnico ob nedeljah dopoldne. Ker za sedaj Zveza študentovskih športnih rganizacij še nima trenerjev in instruktorjev, študentje igrajo samo košarko, mali nogomet in namizni tenis. V telovadnico pa zahaja redno le okrog 20 študentov, vendar so tudi med temi člani drugih športnih aktivov. V preteklih letih bi to majhno število reševali s številom nastopajočih na fakultetnih prvenstvih, v sedanjih pogojih pa ne gre šteti enkratnega nastopa za telesno vzgojno uveljavljanje.

sti in prostora. Tudi odločnih nasprotnikov športa in telesne kulture je bilo pet. Njihovi odgovori n. pr. ni mji do športa, nisem nagnjen k tej dejavnosti itd.

TUDI ZA DEKLETA JE TREBA NEKAJ STORITI

Pri dekletih je stvar nekoliko drugačna. Res je, da športni odbor ni organiziral nobene dejavnosti za dekleta, toda tudi same študentke niso pokazale nobene iniciative.

Skromno željo za udeleževanje je pokazalo 17 deklet, na študij in pomanjkanje časa je odpadlo 23 odgovorov. Zdravje na dopušča 16, da bi se ukvarjale s športom. Proti takemu udeleževanju je 13 študentk, odgovorilo ni 11 študentk.

STAROST DOSLEJ NEAKTIVNIH JE 21 LET!

Predvsem je treba aktivizirati one, ki bi bili pripravljeni sodelovati. V treh mesecih, ki so nam še na voljo v tem šolskem letu, lahko storimo še precej. Z dobro pripravljenimi akcijami nam bo uspelo pritegniti tudi one, ki jim primanjkuje časa. Tudi to, da je večina neaktivnih kolegov in kolegic še precej mlada (povprečno 20 — 21 let), nam da upati, da se bodo odzvali našemu pozivu.

PROBLEM VELIK KOT KONTINENT

Šolstvo in vzgoja, kot ju poznamo v Evropi, sta v Afriki še zelo mlada. Pravzaprav predstavljata leto 1945 v tem oziru prelomnico in večina višjih vzgojnih zavodov je bilo ustanovljenih šele po tem letu. Osnovno šolstvo v vseh afriških deželah še zdaleč ne more sprejeti vseh učencev, ki bi lahko hodili v šolo. Še v slabšem položaju pa so šole druge stopnje. V političnem in ekonomskem progressu, ki ga je čutili v vseh afriških deželah, in težnji po neodvisnosti pa igra vzgoja pomembno vlogo. Kljub očitnemu napredku pa je ta proces zelo počasen — ovira ga predvsem pomanjkanje učiteljev in šolnih druge stopnje, kar omejuje število mladih ljudi, ki so sposobni za študij na univerzi. Pa tudi tisti, ki pridejo na univerzo, skoraj vsi izgubijo prvo leto, ker jim manjka znanje, ki bi ga morali dobiti že v osnovni šoli in šolah druge stopnje.

Vse to je vzrok, da je število študentov izredno majhno. Nigerija z 31 milijoni prebivalci nima danes niti tisoč študentov, Tanganjika, Uganda in Kenija (skupno 18 milijonov prebivalstva) imajo samo en univerzitetni kolegij z okrog 700 študenti itd.

Vzrok za tako majhno število študentov pa je tudi visok standard študija in sprejemni izpiti na univerzah. Ti so potrebni zaradi zelo neenotnega znanja, ki ga prinesejo dijaki na univerzo. Ker je precej univerzitetnih kolegijev povezano z univerzami v Angliji, Franciji in Belgiji, to seveda vpliva na približno isti način študija kot v metropolah. Zanimivo je, da so univerze v deželah, ki so po vojni dobile neodvisnost, še nadalje obdržale tesne stike z omenjenimi univerzami.

Velika večina univerz v Afriki ima svoje prostore v novih, modernih zgradbah. Najstarejša je univerza v Marakešu, ki je bila ustanovljena leta 1945, druge so starejše le, če upoštevamo, da so se razvile iz gimnazij, ki so bile ustanovljene eno ali dve desetletji prej. Sicer pa lahko smatramo za začetek vzgoje v Afriki sredino preteklega stoletja.

Povedati smo že, da povsod rastejo nove šole, vendar jih je še precej v zasilnih in za učenje neprimernih in slabo opremljenih prostorih. Na splošno pa nekateri univerzitetni kolegiji presenečajo po svoji moderni arhitekturi in obsegu. Pa tudi po številu knjig ne zaostajajo za evropskimi univerzami. V sklopu univerz so tudi študentovski domovi, saj so z eno samo izjemo v Liberiji vse urejene na principu campusa.

Kaj lahko študirajo afriški študentje doma? Izbor imajo precej omejen, saj popolne univerze nimajo nikjer. Navadno imajo univerze splošen odevlek za znanost, umetnost in zelo pogosto agrikulturno. Medicino so nedavno lahko študirali samo v Sudanu, Ugandi, Belgijskem Kongu in Nigeriji. Skoraj isto je s tehniko. Fakultet za socialne znanosti skoraj ni, kar je tudi razumljivo, če upoštevamo politiko kolonizatorjev. Edini dve pravni fakulteti sta v Dakaru in Kartumu. Uporabne znanosti predavajo na kolegijih za tehnologijo. Na teh kolegijih predavajo vse od tehničnih znanosti do pedagogike.

Podiplomskega študija v Afriki ne poznajo. Deloma zaradi pomanjkanja primernega učnega osebja in drugih pogojev, deloma pa zaradi tega, da vsi, ki se mislijo posvetiti podiplomskemu študiju, raje odhajajo v Evropo. Sicer pa se

tudi predavatelji na univerzah in kolegijih ne ukvarjajo z raziskovalnim delom, večino časa porabijo za predavanja. To se seveda odraža na študentih, saj se predavatelji zaradi majhnega števila študentov lahko skoraj za vsakega osebno zanimajo. Edina instituta za ekonomske in socialne raziskave imajo v Nigeriji in Kongu, ki sta seveda tesno povezana s tamkajšnjimi univerzami.

Na vseh univerzah in kolegijih so slušatelji skoraj izključno Afričani. Izjema sta le univerza Lovanium v Belgijskem Kongu in Institut des

stroškov in za d'obne vsakodnevne izdatke. Na nekaterih belgijskih in francoskih področjih lahko študentje najamejo brezobrestna posojila, precej pa je tudi takih, ki prejemajo plačo, kot so jo imeli, preden so jih poslali na izpopolnitev. Zaradi zelo velikih razdalj, ki jih morajo prepotovati med rojstnim krajem in krajem učenja, dobivajo vsi še posebne potne dodatke. Zaradi velikih razdalj večina študentov le enkrat letno obišče svoje domove. Neodvisno od univerzitetnih oblasti pa tudi študentovske organizacije same rešujejo probleme,

Ples je med afriškimi študenti izredno priljubljen

Hautes Etudes v Dakaru, kjer je skoraj polovica slušateljev evropskega porekla. Na Univerzitetnem kolegiju Vzhodne Afrike je samo en Evropejec in nekaj Azijcev.

Zaradi premajhnih možnosti doma precej študentov odhaja na študij v tujino, največ seveda na razne evropske univerze. Mnogo pa se jih vpiše tudi na velike indijske univerze. Procentualno je največ študentov v Liberiji in Sierri Leone.

V Afriki in Aziji se morajo študentje boriti še z enim problemom, ki ga drugod ne poznajo ali pa le v manjši obliki — to je jezikovni problem. Na vseh univerzah in kolegijih v Afriki se vpišujejo pripadniki številnih, različnih plemen, med katerimi so kulturne razlike zelo velike, prav tako je seveda tudi z jezikom. Jezika, v katerih se izražajo pripadniki različnih afriških narodov lahko med seboj sporazumejo, sta angleščina in francoščina. To je za sedaj edina možna rešitev, čeprav obenem predstavlja veliko breme, kajti na vseh višjih in visokih šolah zahtevajo pri vpisu popolno obvladanje enega ali drugega jezika. Vendar pa prihajajo vedno bolj do veljave tudi nacionalni jeziki. Študentje, ki se na vajah ali predavanjih poslužujejo angleščine ali francoščine, uporabljajo pri delu v študentovskih organizacijah in ob drugih podobnih prilikah materin jezik.

Učno osebje sestavljajo v veliki večini Evropejci. Izjemo predstavljajo arabske dežele v črni Afriki, edino Liberija, ki ima razen nekaj strokovnjakov UNESCO same domače učitelje in profesorje. Med njimi je tudi precej ameriških črncev.

Skoraj vsi afriški študentje dobivajo v taki ali drugačni obliki podpore. Ta podpora navadno zadostuje za kritje vse

me, ki so v zvezi s potovanji. Na vseh študentovskih kongresih in zborovanjih je to vprašanje gotovo na dnevnem redu. Kot drugod po svetu si tudi v Afriki študentje med študijem pomagajo z delom. Delo je zelo lahko dobiti, saj je povpraševanje po šolanih ljudeh zelo veliko. Mnogo študentov po končanem šolanju nadaljuje delo, ki so ga med študijem priložnostno opravljali.

Dejstvo, da je veliko študentov prišlo na univerzo iz služb, seveda vpliva na povprečno starost afriških študentov. To se še posebno opazi na tehniških šolah, kjer je povprečna starost precej visoka. Veliko število slušateljev pripelje s seboj ženo in otroke. Tudi ta, za Afriko značilen pojav je povezan z nezadovoljujočim osnovnošolskim sistemom. Otroci začnejo obiskovati šole precej pozno, kar se seveda pozna v poznejšem življenju. Kljub negativnim posledicam pa ima to tudi svojo dobro stran. Starejši in poročeni študentje pridno študirajo in hitro končujejo, ker želj vsakdo čimprej priti do kruha.

Verjetno je razmerje med fanti in dekleti na afriških vzgojnih zavodih najslabše na vsem svetu. To ni toliko opaziti v osnovnih šolah kot pozneje. Vzrokov za tako stanje je več, v glavnem pa je to posledica socialnih in religioznih naziranj o položaju ženske v družbi. V posebno težkem položaju so ženske v Sudanu, kjer se striktno držijo Mohamedovih navodil o položaju žensk v družbi. To stanje je boljše v Vzhodni Afriki in v Liberiji in v Sierri Leone se povzpne odstotek žensk na univerzah na 25 v primerjavi s 5 odstotki v večini afriških dežel. Majhno število deklet

Tudi na zabavah posnemajo afriški študenti svoje evropske kolege

precej ovira tudi družabno življenje na univerzah.

Popolnoma naravno je, da si ljudje, ko pridejo skupaj in imajo iste interese, ustanovijo družbo oziroma klub in v tem pogledu tudi afriški študentje niso izjema, čeprav imajo v primerjavi s svojimi evropskimi kolegi manj prostega časa — njihov študij je bolj intenziven, učni jezik pa predstavlja za marsikaterega težak problem in vrzel, ki jih zapusti pomanjkljiva osnovnošolska izobrazba, je ob obliči ostalega učenja le težko izpopolniti. Kljub vsemu temu pa jih to ne ovira v širokem izvenštudijskem delovanju, od športnih aktivnosti do političnih debat in kulturne dejavnosti. K temu še precej pripomore dejstvo, da študentje povsod razen v Liberiji, živijo skupno v kampusu in predstavljajo svet zase.

Med vsemi izvenšolskimi aktivnostmi je seveda najbolj popularen šport. Največ gojijo nogomet in atletiko in v teh dveh panogah so tudi naj-

ganizacij. Z izjemo Sudana so vse katoliške.

Skoraj v vsaki šoli imajo pripadniki posameznih plemen svoja združenja. Največkrat je osnova skupen jezik in so kulturno usmerjena. Le redkokdaj se ukvarjajo s političnimi problemi.

Upoštevajoč vedno bolj prebujajočo se nacionalno zavest ni nič čudnega, da so politična združenja izredno aktivna. Izdajajo svoje publikacije, prirejajo zborovanja, diskusije itd. Večina so ta združenja študentovske sekcije nacionalnih političnih partij. V svojem političnem delovanju so precej ozko vezani na lokalne politične dogodke, vendar pa se z ustanavljanjem nacionalnih študentovskih unij vedno bolj zanimajo tudi za dogodke iz mednarodnega študentovskega življenja.

Vsaka univerza ima gotovo vsaj en študentovski časopis. Njihova oblika in vsebina je zelo različna — od z roko pisanih lističev do moderno urejenih in tiskanih glasil. Naklada je zelo majhna in vsi brez izjeme se morajo boriti s finančnimi težavami. Prav zaradi tega je večina študentovskih časopisov pisanih z roko oziroma ciklostiranih. Tiskani prejemajo pomoč univerzitetnih oblasti, s čimer pa je seveda povezano tudi nadzorstvo nad vsebino listov. Kot je različna oblika, tako se spreminja tudi vsebina, od navadnih čenč do tehničnih člančkov iz različnih področij. Vendar se pa tudi tu večina piscev ukvarja s lokalnimi političnimi problemi. Studentovska glasila berejo skoraj izključno samo študentje in zato nimajo večjega vpliva. Omenimo naj še, da vlada med afriškimi študenti zelo veliko zanimanje za študentovske publikacije iz ostalih kontinentov.

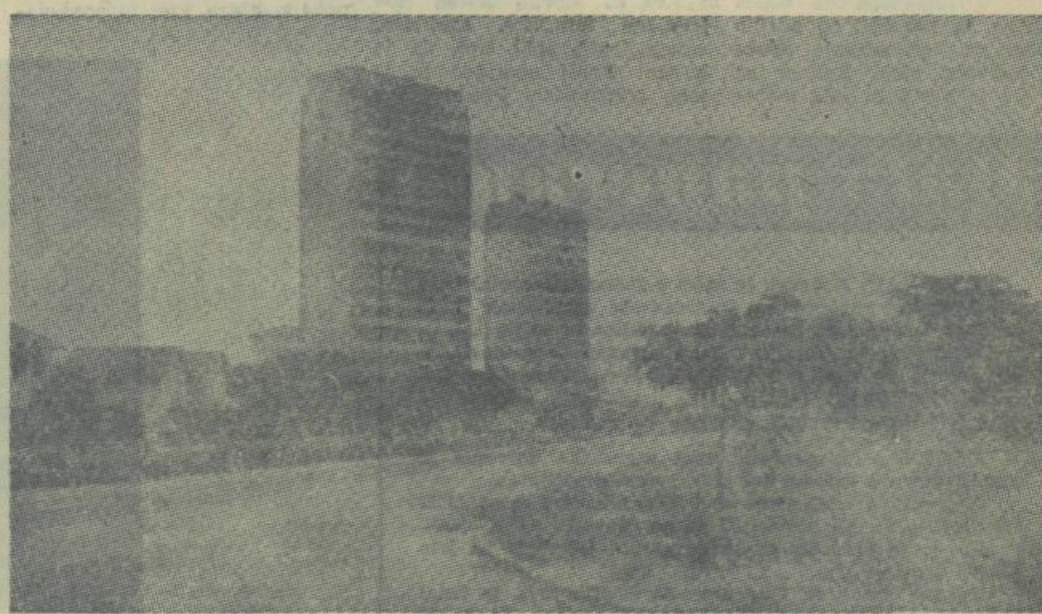
Neke oblike študentovske samouprave imajo skoraj povsod. Na univerzi Lovanium, ki je bila svečano odprta leta 1954 in je imela na začetku samo 35 slušateljev, so takoj ustanovili 5 članski študentovski svet, ki naj bi pomagal urejati zadeve na univerzi. Kjer pa so se univerze razvile iz šol 2. stopnje, so se iz »šolskih organizacij« razvile študentovske organizacije. Članstvo v njih je ponekod obvezno, druge ne. Učno osebje lahko postane član organizacije z istimi pravicami in dolžnostmi kot ostali člani.

Med posameznimi afriškimi univerzami je zelo malo stikov, pa naj bo to glede znanstvenega ali pa študentovskega sodelovanja. Nasprotno pa so stiki z evropskimi univerzami, kot smo že omenili, zelo močni.

Medfakultetna srečanja študentov posameznih univerz so dobesedno neznana. Velika razdalja in visoki potni stroški so v večini primerov nepremagljiva ovira. Edina srečanja so za sedaj športna tekmovanja. Stike vzdržujejo s korespondenco, vendar pa pomanjkanje osebnih stikov in informacij iz prve roke močno ovira večje sodelovanje.

bolj pogosta in kvalitetna tekmovanja. Sicer pa je na afriških univerzah precej dobrih atletov, ki tudi na mednarodnih tekmovanjih dosegajo lepe uspehe. Stokovnjaki pričakujejo, da bodo v nekaj desetletjih afriški študentje-sportniki postali na mednarodnih športnih prireditvah nevarni tekmeči.

Študentovska in znanstvena društva ustanavljajo povsod. Večina jih deluje v tesni povezavi z učnim osebjem. Namen društev, ali bolje rečeno, krožkov je predvsem pomoč pri študiju. Precej društev tudi izdaja svoja glasila. Najštevilnejša študentovska združenja, ki imajo tudi največ članov, pa so tako imenovani socialni klubi. Osnovna privlačnost teh klubov so plesni prostori. Običaj je, da priredijo med semestrom tri velike »akademske« plesne, sicer pa prostore uporabljajo za plesne šole, ki so zelo popularne. Klubi imajo seveda zelo dobre orkestre. Najbolj popu-

Univerza Lovanium v Belgijskem Kongu je najmodernejša v Afriki

larni plesj so valček, fox-trot, jitter-beeging, mambo in calypso, v Vzhodni Afriki pa posebno radi plešejo četvorko, posebno še v višji družbi.

Kljub temu, da je ples zelo popularen, pa je zanimanje za folklorno glasbo zelo majhno. Znanе afriške bubne bi na univerzah le težko našli in če bi jih, verjetno nihče ne bi znal nanje pravilno bobnati. Pojejo se edino težke plemenske pesmi. Ustanavljanje društev, ki bi zbirala in ohranjala narodno blago, je šele v začetku.

Kulturne organizacije, kot tudi sicer večina organizacij na visokih šolah, se bolj zanimajo za evropsko glasbo, literaturo in umetnost. Bach in Mendelssohn sta dosti bolj popularna kot narodni pevci. Dramske družine najraje igrajo Shakespearea.

Na vseh univerzah je tudi veliko število religioznih or-

Kako daleč smo z reformo visokošolskega študija?

Nekaj misli ob zasedanju Skupnosti jugoslovanskih univerz v Zagrebu

Zadnje dni februarja je bila v Zagrebu dnevna plenarna seja Skupnosti jugoslovanskih univerz. Seji so prisostvovali vsi rektorji, predsedniki Univerzitetnih svetov, sekretarji Univerzitetnih komitejev, predstavniki Univerzitetnih odborov ZŠJ in predsednik CO ZŠJ. Razen njih so se zasedanju udeležili predstavniki Društva visokošolskih profesorjev, ki so imeli po končanem zasedanju svoj posvet, ter nekateri gosti.

Prvi dan zasedanja je podal predsednik skupnosti prof. dr. Edem Čamo referat o nalogah, ki stojijo pred univerzami. Razprava je potekala v glavnem okoli vprašanja reforme študija. Drugi dan je plenarni razpravljal o študentskih vprašanjih: materialnih, zdravstvenih, študijskih in drugih. Trije referati o teh vprašanjih so bili razposlani vsem udeležencem že prej, tako da je bil ves čas posvečen le diskusiji. Po končanem zasedanju sta bili sprejeti dve resoluciji.

Prvi dan zasedanja je podal predsednik skupnosti prof. dr. Edem Čamo referat o nalogah, ki stojijo pred univerzami. Razprava je potekala v glavnem okoli vprašanja reforme študija. Drugi dan je plenarni razpravljal o študentskih vprašanjih: materialnih, zdravstvenih, študijskih in drugih. Trije referati o teh vprašanjih so bili razposlani vsem udeležencem že prej, tako da je bil ves čas posvečen le diskusiji. Po končanem zasedanju sta bili sprejeti dve resoluciji.

Pouk v turnusih

Pojavilo se je mnenje, da bi se pouk lahko ponekod (vsaj tam, kjer so za sedaj potrebe) vpeljal v turnusih (dopoldanski in popoldanski). Težiti je prav tako k organiziranju večernega študija povsod tam, kjer je to izvedljivo, s čimer bi olajšali študij predvsem tistim študentom, ki so istočasno v delovnem razmerju, ali pa se vsaj sami vzdržujejo v času študija. Z druge strani bi morale univerze omogočiti priznavanje

je anketa izvršena na tehničnih fakultetah v Beogradu, za katere je pravilovalo mnenje, da sploh nimajo izrednih študentov, pokazalo pa se je, da kar precejšnje število študentov na teh fakultetah študira izredno, ker so v rednem delovnem razmerju. Če je to mogoče v sedanjem sistemu izvajanja pouka, potem je toliko večja verjetnost, da bi se tak študij le z minimalnimi spremembami v programih in sistemu izvajanja pouka tudi uzakonil.

Vsa ta hotenja in spremembe pa bodo nujno vlekla za seboj veliko balasta, ki bi se ga morali znebiti, ker bi sicer hromili naša prizadevanja. Nekateri trde, da je rešitev tega vprašanja predpogoj za uspešno izvedbo reforme. Ne za uspešno reformo po zunanjem videzu, marveč predpogoj za uspeh reformiranega študija, ki bo nedvomno zahteval še bolj poglobljen študij in pred študenti in pedagogom postavljati še večje zahteve.

Pedagoške metode

Pedagoške metode, ki se jih še danes poslužujejo na univerzi, so v marsičem zastarele. Še vedno je predavanje ex katedra ali v obliki predavanja, še vedno ni povsem urejeno vprašanje praktičnega pouka. Zanj tudi ni izdelanih programov, vse prepočasi si utirajo pot nove in sodobne oblike poučevanja, katerim bi morali pedago-

telj bil samo izpraševalec, a ne istočasno ocenjevalec, z uvaženjem izpraševalcev od zunaj, z neprestanim spremljanjem in izpraševanjem v času študija itd. je nemogoče govoriti. Upa ti je, da se bodo naši pedagogi teh dveh perečih vprašanj lotili z vso resnostjo in omogočili hitrejši napredek.

Tako nekako stojimo danes v reformiranju študija pri nas. Veliko je že storjenega, toda veliko je še napraviti. Med nalogami, ki so pred nami, je nekaj takih, ki se lahko končajo zelo hitro in ne gre čakati z njih rešitvijo, nekaj pa je tudi takih, ki bodo dozorele v dolgotrajnem procesu študij in analiz.

S tega stališča bi lahko zamerili Skupnosti jugoslovanskih univerz, ki je doslej že veliko storila, ni pa v svojih organizacijskih oblikah dela postavila nalog jasneje in še posebej, ker ni točneje predvidevala njihove realizacije.

S. BUNTA

SPET SO ZAPELI KRAMPI NA TRASI...

2. marca so se pričele v Djevdjelji slovesnosti ob pričetku letošnjih del na avtomobilski cesti. Na velikem zborovanju mladincev in domačinov iz Djevdjelje in okolice je govoril zvezni sekretar za promet in zveze Peko Dapčević. Letošnje delovne akcije se bodo udeležile tudi štiri ljubljanske študentske brigade.

Maribor postaja novo višješolsko središče

Ob slovesni otvoritvi Višje tehnične šole v Mariboru

5. marca so v Mariboru slovesno odprli Višjo tehniško šolo. Slovesnosti so prisostvovali predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, člani IS Tone Bole, Vlado Majhen in ing. Viktor Kotnik, sekretar sveta za šolstvo Ludvik Gabrovšek ter zastopniki ljubljanske univerze prof. dr. Božidar Lavrič, dr. ing. Roman Modic in dr. Venčeslav Koželj. Uvodni govor na slovesnosti je imel direktor šole ing. Jože Kolarčič.

7. marca začnejo na tej višji šoli redna predavanja za skoraj 900 vpisanih slušateljev. Odveč bi bilo poudarjati pomen šole. Če sam vpis zgovorno potrjuje potrebo po taki

ustanovitvi v industrijsko razvitem mariborskem okraju. Obenem pomeni ustanovitev te višje šole dvojno potrditev smeri in nalog, ki se postavljajo pred naš reformirani študij: potrebo po večstopenskem univerzitetnem šolanju in potrebo po razmeščanju višjih

šol, posameznih fakultet in oddelkov izven univerzitetnega središča.

VTŠ v Mariboru ima za sedaj 3 velike predavalnice in pisarno v zgradbi srednje tehniške šole. Šola bo imela za sedaj tri odseke: tekstilnega (140 vpisanih), elektrotehniške-

ga (17 vpisanih) in strojnega (571 vpisanih). V teku so priprave za ustanovitev kemično-tehnološkega in gradbeno-komunalnega. Šola bo v kratkem dobila 9 novih predavalnic, ki bodo omogočile redni študij vsem za sedaj še izredno vpisanim slušateljem.

Nekaj vesti s počitnic

NAŠA INDUSTRIJA BO POTREBOVALA LETNO VEČ KOT 5 TISOC NOVIH INŽENIRJEV
Na nedavnem V. kongresu ZITJ v Ljubljani, so ugotovili vedno večje

potrebe po novih visokoškolskih kadrih v industriji. Te potrebe pa daleč presegajo zmoglosti našega visokega šolstva.

★
EGIPTOVSKI STUDENTJE PRI NAS

2. marca je prispela v Jugoslavijo skupina 45 študentov iz ZAR na enoletno praktično izpopolnjevanje. Vsi so študentje višjega knetijskega inštituta iz Minija.

★
PLENARNA SEJA CK LM HRVATSKE

V Zagrebu se je 25. februarja začela plenarna seja CK LMH. V svojem referatu je predsednik CK ugotovil, da nad 25 tisoč mladincev in mladink sodeluje v organih delavskega in družbenega upravljanja.

★
KATEDRA ZA SOCIOLOGIJO V OKVIRU FILOZOFSKE FAKULTETE

Fakultetna uprava filozofske fakultete proučuje predlog o ustanovitvi posebnega oddelka

za sociologijo. Dosedanja katedra za filozofijo in sociologijo naj bi se razdelila na dva samostojna oddelka. Študij sociologije bi trajal predvidoma 4 leta, zajemal pa bo predmete, ki bodo študente seznanjali s splošno problematiko našega časa, z metodami sociološkega znanstvenega dela, z rezultati različnih meščanskih socioloških smeri in drugim. Katedra za sociologijo bo po vsej verjetnosti začela z delom v zimskem semestru študijskega leta 1960/61.

★
DELEGACIJA LMJ SE JE VRNILA IZ SZ

24. februarja se je vrnila v domovino delegacija LMJ, ki se je kot gost CK Komsomola mudila približno dva tedna v SZ.

S PRAVA

SKRB ZA IZREDNE STUDENTE

Na pravo je relativno veliko število izredno vpisanih študentov. Da bi se tudi tem študentom, ki sicer nimajo stika z univerzo, ker so v službi, oziroma stalno bivajo izven Ljubljane, dala pomoč pri študiju, organizira fakultetna uprava cikle predavanj v Ljubljani, Mariboru in Kopru. Predavanja so vsak teden enkrat, predvsem iz predmetov prvega diplomskega izpita. V Koperu sta hodila vsak teden predavati asistent za rimsko pravo oziroma politično ekonomijo. V Mariboru pa so že 8. januarja pričeli s kurzom predavanj iz vseh petih predmetov prvega diplomskega izpita. V Ljubljani so redna popoldanska predavanja oziroma vaje, na katere se vozijo tudi študentje iz Idrije, Celja, Kamnika in drugod.

★
DELO KROŽKOV

Pravkar formirajo na pravo različne krožke, ki bodo vključevali v svoje delo študente, ki se zanimajo za različne notranje in zunanje politične probleme. Med drugim bo ustanovljen tudi krožek simpatizerjev alžirskega gibanja.

★
GLASILO STUDENTOV PRAVA

Študentje IV. letnika pravne fakultete v Ljubljani bodo v kratkem izdali Pravniški bilten. Sestavljali ga bodo različni članki iz problematike pravnega študija in študentskih vprašanj sploh.

Izvršiti točno analizo potreb naše družbe

Pred univerze se postavlja naloga, ki zahteva točno analizo potreb naše družbe po najrazličnejših profilih kadra, tem potrebam pa je treba prilagoditi študij. Odveč bi bilo čakati na takšno analizo od zunaj, --av tako ne gre čakati na neke ponovne vzpodbude, ker je že naš gospodarski razvoj in statistična ugotovitev perspektivnih potreb po kadru z visoko in najvišjo izobrazbo zadostna vzpodbuda, ki zahteva, na na tem delajo vsi, ki imajo karkoli opraviti z visokošolskim študijem. Zdi se, da je ljubljanska univerza na tej poti prišla najdalje, ker ima za nekatere fakultete že pripravljen sistem študija, ki upošteva zgoraj omenjene kadrovske principe.

Nove višje šole — nove oblike študija

Na zasedanju skupnosti je prišlo v razpravah do izraza dejstvo, da ponekod ne mislijo toliko na reformiranje pouka na univerzi sami, kolikor na odpiranje novih in zelo razno-

Odbor združenja pravnikov pri delu

kvalifikacij tistim osebam iz proizvodnje, ki sploh ne študirajo, so si pa z lastnim študijem pridobili znanje takšnega obsega, kakršnega nek študij zahteva. Seveda bi šlo za priznavanje šole po določenem postopku in izpiti, za katere pa danes nimamo nobenega sistema in ne možnosti.

Vprašanje izrednega študija

Procentualno zelo veliko število študentov na naših univerzah študira izredno. To je po sedanjem režimu mogoče samo na nekaterih fakultetah in višjih šolah, medtem ko se za veliko število le-teh (vse tehnične fakultete, medicina, stomatologija itd.) trdi, da je izredni študij nemogoč in je tako prepovedan. Presenetljiva

gi posvečati ravno toliko pozornosti, kot posvečajo svojemu strokovnemu in znanstvenemu izpopolnjevanju.

Kontroliranje znanja študentov

To obstoja v glavnem v sistemu izpraševanja pred predavateljem. Tak sistem pa nikakor ne more biti objektivni. Ne da bi šil v globlino problema, se moram zavedati, da take subjektivne ocene niso objektivna sila. Zato je nujno odpraviti ta subjektivni faktor in izdelati principe objektivnega ocenjevanja študentov. Ali bi se k tem principom približali z uvajanjem izpitolv le pred komisijo, kjer bi predava-

Muzej NOB v Ljubljani potrebuje za poletne mesece več študentov (študentki), ki bi sodelovali pri zbiranju materiala po vsej Sloveniji. Delalo se bo v ekipah sestavljenih iz študentov, strokovnih sodelavcev in mogoče ljudi s terena. Vloga študentov v ekipi bo predvsem popisovanje potrebnih podatkov in dokumentov.

Za prijavljene in izbrane študente, ki pridejo v pošte, bo predhodno v Ljubljani organiziran seminar, kjer se bodo seznanili z metodo dela.

Akcija bo izvedena v mesecih: juliju, avgustu in delno septembru. Vsem zbiralcem podatkov se delo honorira. Priporočamo, da se za akcijo prijavijo predvsem študenti zgodovine, geografije, slavistike in etnologije, lahko pa tudi ostali, ki jih takó delo zanima.

Prijave pošljite takoj na Univerzitetni odbor ZŠJ, Ljubljana, Poljanska 6-II in navedite: ime in priimek, mesto stalnega bivališča, v katerem kraju bi želeli delati, ves čas ali pa samo del počitnic, fakulteto in letnik študija ter točen naslov.

Vsi, ki so na tem področju že kdaj delali, naj to v prijavi navedejo. Prijave bo pregledala posebna komisija in izbrala potrebno število študentov.

Mala panorama

BEograd: Nedavno je začel z delom trimesečni kurs esperanta. Organizira ga študentski esperantski klub posebej za študente beograjskih fakultet in višjih šol. Študentska dramska sekcija »Branko Krstanović« je odpotovala 24. februarja na študentski Biennale v Benetke. Italijanski publikli se bo predstavila s komedijo Jovana Sterije Popovića »Ženitev in moštitev«.

ZAGREB: Univerzitetni svet zagrebške univerze je sprejel sklep o ustanovitvi sedem novih inštitutov. Največji odstotek slabo opravljenih izpitolv je na AGG fakulteti — 21,6%, najmanjši pa na filozofiji 9,5%.

Za enega študenta medicinske porabi fakulteta na leto 325.000 dinarjev.

Pokrajinski klub študentov iz Medjimurja je izdal nedavno prvo številko »Medjimurske revije«. Ta je že s svojo prvo številko prekosila vse podobne študentske revije.

SISAK in BJELOVAR: Tu je VPS iz Zagreba ustanovila svoje centre, da bi s tem pomagala premagati težave, ki se pojavljajo pri pedagoškem delu na območju teh dveh okrajev zaradi pomanjkanja učiteljskega kadra.

NOVI SAD: Komisije beograjske univerze proučujejo možnosti za ustanovitev medicinske in strojne fakultete v Novem Sadu. V zvezi s tem proučujejo tudi vprašanje formiranja posebne univerze v tem mestu.

TUZLA: Šolski center postaja novi del Tuzle. Tehnološka fakulteta, Tehniški šoli, Šoli za pogonske inženirje, Dijaškemu in študentskemu domu se bodo v kratkem pridružila nova fakulteta za rudarstvo, ekonomska šola in VPS. To bo postal enoten urbanistični kompleks s preko 8000 dijakov in študentov.

MOSTAR in ZENICA: V teh dveh mestih so ustanovili na višjih tehniških šolah združenji Zveze študentov. V Mostarju je bil nedavno skupni sestanek predstavnikov Združenja VPS in VTS.

SARAJEVO: Preko študentskega servisa dela okoli 500 študentov. V bodoče bo servis posloval na združenem principu, imel bo tudi svoj samostojni upravni organ. Študentskemu servisu bodo priključili tudi študentsko tiskarno in knjigovodstvo »Študentska tehnika«.

Marsikdo čaka z vpisom do zadnjega dne in potem se »veselo« drenjamo

tribuna

6. DECEMBRA 1961 JE IZŠLA PRVA ŠTEVILKA NAŠEGA GLASILO »STUDENTSKEGA LISTA«. TA JE IZHAJAL OD 20. MARCA 1949. UREJALI SO GA: FRANI AMBROŽIČ, DARO BRATOS, RUDI MAHKOTA, MILOŠ KOBE, MILAN STARIN IN MILOŠ MIKELN, KI JE TUDI UREDNIK PRVEGA LETNIKA »TRIBUNA«. PRVI LETNIK OBSEGA 9 ŠTEVILK — ZADNJO UREDI STANE SAKSIDA — KI IZHAJA ŠTIRINASTLETNO. NASLEDNJI LETNIK UREJUJE BORIS MIKOS. IMA 4 ŠTEVILKE. LETA 1953 PREVZAME Z 10. ŠTEVILKO PRIMOŽ KOZAK. IZIDE 16 ŠTEVILK. OD ČETRTEGA LETNIKA DALJE IZHAJA ČASOPIS V 20. ŠTEVILKAH NA LETO. BOGDAN PLEŠA UREJUJE LIST OD 17. ŠTEVILKE IV. LETNIKA DO 16. ŠTEVILKE V. LETNIKA. KO GA ZAMENJA JANKO POPOVIČ IN UREJUJE LIST DO 8. ŠTEVILKE IX. LETNIKA. DUŠAN VOGLAR JE UREDNIK DO 3. ŠTEVILKE X. LETNIKA.